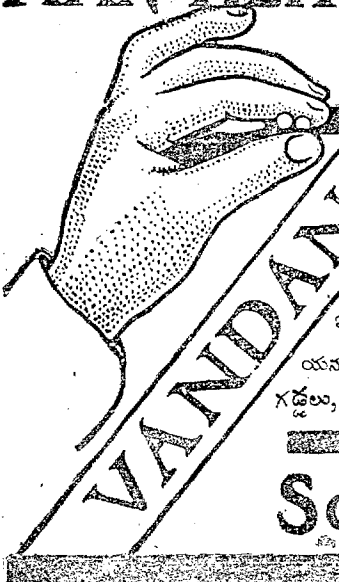

308899

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3, } చెన్నపట్టణము 1916 సం॥ నవంబరునెల 2 వ తేది గురువారము } No 179
సంపుటము 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర కా త్రి క మా స శు ధ స ప్త మి 2. } సంచిక ౧౭౭

MAN REPAIRING TABLET

Sold Everywhere

వందానా టాబ్లెట్ ప్రసిద్ధమైన దివ్య ఔషధము. అనేక ఇంగ్లీషు డాక్టర్లు సర్టిఫైడ్లు ఇచ్చియున్నారు. ఈ ఔషధము దుర్బలక్షుల కొత్తరక్తయను కలుగ చేసిమిక్కిలి బలమునిచ్చును. ఇందులను చేసిన మూలకలు అనేకము. అవి ఏకనగా యనమ, దామియనా, కనూరి కంతుమపూవు, సీను చల్ల గడ్డలు, చందనం, బ్రసియోకల్లా అన్ని పానాణము, ముల్లీ త్వల మందులపాపు లన్నిటిలోను దొగగన.

530

అందు కంపెనీ. ఇంగ్లీషు మందుల వ్యాపారులు, 260, చెన్నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు. Tel. Address:— "Inceasi"

సంగీత ప్రదాయని

నెల రూపాయలు 3.

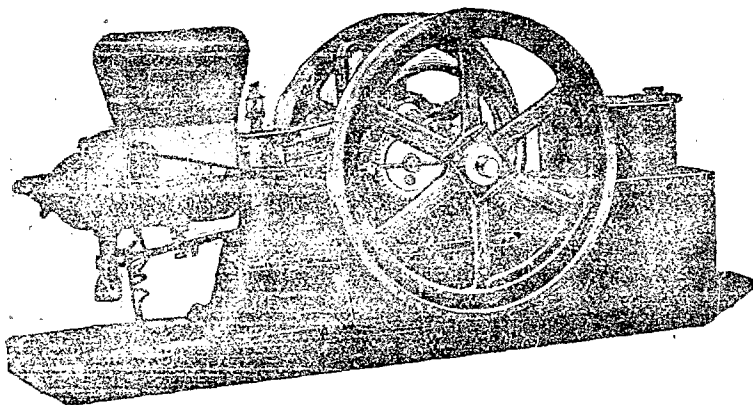
ఈ గ్రంథము ఆత్మప్రసిద్ధి తెందిన దాక్షిణాత్యగాన విద్యాపారంగతులైన విద్యావంశ క. వరదాచార్యులు, క. వి. శ్రీనివాస ఆచార్యుల గారు, వీణ కృష్ణమాచార్యులు వీరలచే రచింపబడినది. ఇందులక్షణ గంగమామున ఆభ్యాసపద్ధతులును, స్వరజతులు, వక్రములు, త్యాగయ్యగారి కృతులు, పట్నం నుబ్రహ్మణ్య వ్యగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు, సుమారు 140 వురు బహుళును స్వర, సాహిత్యతాళ, కాలము లకుగురుతు తేర్చుచి అందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగునటుల వ్రాయబడియున్నది. హాస్యనిమము, వీణ ఈ ఊధయవాద ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి నుపయోగించు విధములును వ్రాయబడి యున్నది. దీనిలో క్రాను 16 పుటలు ప్రైజు 500 పుటలు. బకరె షేసు కాగితములో ముద్రితము. కాలికో బయిందు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది. వలయువారు ఈ క్రిందివానికి వ్రాసికొనవలెను.

మొసర్పు హో అందు కంపెనీ,

546

(పింటర్స్, మద్రాసు.

"ఆమెక్ కో" యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయింపబడినది. పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా షేక్ రీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అచ్చతముగ నడపగలడు.

నెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మానవర్ణ స్థాకులో నున్నవి. నెంటునే తెలివరి చేయబడును. నెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మాకిట్లు వ్రాయుడు.

జెస్సు అందు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు, బోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

327

వాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమితభృత రక్తములన జనించుజాడ్యములకు కీరీటుముకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాతనొప్పులను అన్ని విధములనలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారెంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రొవైటరు:— పీ. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No. 144 No 2, BOMBAY.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పులమాన్పును వాయువుపోట్ల పోగొట్టును. సాగ్యపునొప్పుల వానదోలును. పోట్లపోగొట్టును. వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

ప్రతియింటి నుంచుదగినది.

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0

తేలుకాటువలన విషము నెక్కువలో ప్రవేశించును. వాధానముల వెంట నెక్కువమువ్వవలసింది లాగుట ప్రారంభమి. కుట్టినపోటును బండ

నాచుకలుల చేసిన వాధా తగ్గును. ఈ వాధాకము ననేవలు పరిశీలించి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును. నెడకుండుటకు గాను రప్పించి దీరడా గల సీమాలో చుండు పోయబడినది. కుట్టినపోటు కొంచెము మందుపోసిన వాధా మామ నుగును. మందును గలిగియున్న తాము వాధాపడక వితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, శ్రీరంగేశ్వర, బొంబాయి }
7, తింబునెట్టి వీధి, మద్రాసు.

తెనుగు స్వతంత్రభాషయా?

(ఎ. వి. నరసింహం పంతులవారు)

(-o-)

III

ఇట్టివికీర్ణావస్థ ప్రాకృతంబు నకెప్పుడుఘట్టిల్లియుండును?

(ఎ.) విత్తకేయ బ్రాహ్మణంబున - "తానను వ్యాజహరాంతాన్యః ప్రజాభివృద్ధిప్రేరేపితే లింగ్రాః, పుండ్రాః" మొ॥ ఈబ్రాహ్మణంబునకురూపాంచాలాదులను, పరిక్షిజ్జనమేజయాదులను బేర్కొనియుండెదట, ఆంధ్రకర్ణాటకను పయోగించిన విత్తకేయండును మహిదానముపి మూడువల వత్సరంబులకు మున్నే యుండినవాడు.

(బి) మనువు తనస్మృతియందు బంచద్రావిడులను బేర్కొని యున్నాడు. ఆంధ్రద్రావిడ కర్ణాటక, మహారాష్ట్రాశ్చ ఘోరరాః పంచైతేద్రావిడాః ప్రోక్తా, వింధ్యదక్షిణవాసినః ॥

(సి) కుమారస్వామి బాణ్యంబున నాంధ్రద్రావిడంబుల జదివినట్లు వైక గ్రంథముల దెల్ల మగుచున్నది.

(డి) రామాయణకాలమునందే ఆంధ్రద్రావిడంబులు లక్షణ సమన్వితంబులయ్యెననుటకు, నాంధ్రవ్యాకృతికర్తగా రామాయణము, ద్రావిడ వ్యాకృతికర్తగా నగస్త్య మహర్షియు, బేర్కొనబడుటలే నిదర్శనములు.

(ఇ) భాగవతాష్టమస్కంధ మలంకరించు గజేంద్రమోక్ష కథకు నాయకుండైన గజేంద్రుడు పూర్వజన్మమున నింద్రద్యుమ్న నామండైన ద్రవిభాధీశుడట. "మ॥ అవనీనాథ గజేంద్రుడామకరితో నాలంబు గావించె మన్॥ ద్రవిభాధీశుడతండు పుణ్యతముఁ డింద్రద్యుమ్న నామండు".

ఇటులేపరిశీలించుచో బరిశోధకులదృష్టికి, ద్రావిడ భాషలు సంస్కృతమునకు మున్నే పాదమి మహాస్వతంత్రత వహించియున్న భాష లనుటకు నిదర్శనములు, మెక్కులు గాన వచ్చును. ఎటులనగా, తొలుదొల్ల పాకృతపదములు వేదంబులయొచ్చినవి; అనంతరము వ్యాసులచే మిక్కుటముగా వైదికసంస్కారము వహించి భారతంబున బ్రయోగింపబడినవి.

ఇవిధంబుగానే పరిశీలించ బూనినచో వేదంబులలో మొదటి దనిపించు కొనిన బుగ్యేదంబునకు, దాదాపుగా నేయియు నెనిమిదివందల పదములు గలవు. వైదిక కోశంబున నేయియు నేడువందల యఱువదిపదములు గాన వచ్చెడివి. రాధాకాంత జేవుడు పదునేడువందల యిదితొమ్మిది పదములనుటలు వాకొనుచున్నాడు. వేదములలోని పదజాలములన్నియు నిరుపది వందల కంటె నధికముగ నుండవు. బుగ్యేదమునందలి పదముల కంటె భిన్నంబులు యజురాదులందు గోచరించెడివి. కావున, బుగ్యేదమునందలి వైదిక భాష యజురాదుల యందిందుకే వెంపుచెందినది గదా! అటులు బ్రాహ్మణారణ్యకములలో వైదికభాషాభిన్న పదంబులు గొన్ని యొక్కినవి. ఉపనిషదాది గ్రంథములందు, దంతకంటె నతిశయించిన పదసముదాయములు గలవు. అంతకంటె నెక్కువగా కాత్ర పురాణేతిహాసములందు పదములు వెచ్చు వెరిగినవి. కావ్యనాటకాదులను బరిశీలించుచో పదోభ్యులు సంఖ్య నెంతకు వికృద్ధమయ్యెనో తెలియగలుగు.

వైదిక భాషయైన దేవభాష కావ్యభాషకు దిగిఃస్వరేచ్ఛడిన వైపులము, దేనివలనగలిగెను? అది యేపదజాలముల నేమి సంస్కారము చేసి గ్రహించుచున్నా? ఈ సంస్కార మేకకాలమున నొనగూడినదా? కుమార పాణిన్యాదులు గొందఱే యట్టి వైదమునకు దిగి నిర్వహించిరా?

అటులైన స్వర్గమునుండి దీనివై వత్తభాషమానవమాత్రుల సంస్కారము వహించెనన్న చొప్పుడి యుండునా? వారికి మున్న యట్టి లక్ష్యములు వ్యవహారమున వచ్చియుండునా? అను నవిములను బరావర్తింపజేయు తత్వము వేలగలదు.

అట్టియదనున, సంస్కృత భాషయొక్క పుష్టికి బ్రాకృత పదములే యాధారము అని యొకరు చెప్పకయే స్ఫురింపగలదు. అతయు, సంస్కృతంబు తేక యుచ్చారణ కనువు గాఁ బ్రాకృతపద జాలముల సరించుకొనె ననియుఁ జెప్పగలుగుదురగా! తమిళ = Tamil అనియు తెలుగు = Telugu అనియు నాంధ్రీయ భాషలొక గానవచ్చుట లేదా యిగి వారే మూఢాదులు చెప్పబూనదురు. సంస్కృతము ప్రాకృత భాషాపదములే కాన వైదికపదముల గొన్నిటిని వైతము సంస్కరించివైదిన దిండురు. అందుల కాధారముగా

శ్రు॥ భద్రంకర్ణేభి శృణుయామహేవా - వైదికము = కర్ణేభి, సంస్కృతము = కర్ణేః శ్రు॥ ఏథవినస్సబాయ - వైః ఏథతి, సం॥ ఏథతే శ్రు॥ అగ్నివైధోతా క్రతువిర్విజానాః - వై॥ అగ్నివైత్ (శత్రు) సం॥ అగ్ని = యజ. శ్రు॥ నూర్యాచంద్రమ సౌవ్యతాస్తాం మున్నగువానిఁ బెక్కింటి నుదహరింతురు. ఇట్టి వ్యత్యస్తములకుఁ గనలివైదిక ప్రయోగములకు సంస్కృతప్రయోగము లపభ్రంశములా? సంస్కృతమున కట్టి వైదిక ప్రయోగము లపభ్రంశములా? అని ప్రశ్నింతురు.

వైనిచెప్పినట్లు, సంస్కృత మభివృద్ధిఁ జెందుచున్న యదనున, ద్రావిడమును, (పంచభాషాత్మక) ప్రాకృతము వృద్ధి నొందిన వికీర్ణ దశ యందుండెను. ఈయభిప్రాయము కొందఁ ఁంగీకరించుటలేదు. వైదికభాషనే సంస్కృతంబనెదరు. ఈవాదము విమర్శకులకు రుచింపదు. ఏలనగా, వేదవిభాగములలో సంహితయందుకంటె భిన్నంబులు బ్రాహ్మణంబులను, బ్రాహ్మణంబులకంటె భిన్నంబులు ఉపనిషత్తులను గాన వచ్చుటండే, వేదంబులయందే సంస్కృత అసంస్కృత భాషలు చెందుండవలసి యుండునుగా! మఱియు వైదికభాషకు దేవభాషయనెడి పేరుగలదు. దాని భాషించు వారిదేవము దేవదేవము. దీనికి బ్రహ్మవర్తకని యుఁజేరు. ఇది సరస్వతీద్వపద్వతీదేవదలు యంతశ్చేది. దేవభాషయే సంస్కృత భాషగా నున్నదానికి సంస్కృత దేశమను వ్యవహార మేర్పడి యుండవలదా? అట్టి దెందును గోచరించుటలేదే! తనవ్యవహారమునకు దేశమును, తనస్వరూపము నిలుపుటకు లిపియునులేని యొకభాష, విస్తారమయిన తెనుగుదేశమునందలి నాగరకము చెందిన తెనుగుభాషకుఁ దల్లి యనుట పరిహాసాస్పదము గాదా!

ఆంధ్ర పత్రిక

ఎట్లు సాయపడవచ్చును.

(మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావుగారు.)

చందాదారులసంగతి అటు లుంచుదము. ఆంధ్రదేశము దానధర్మములకు నితరరాష్ట్రములతోఁ దీసిపోదు. వేలకు వేలుపోసి నూళ్లు, వేద, సంస్కృత కళాశాలలు, దేవాలయములు, అన్న సత్రములు, యజ్ఞయాగాదులు సునాయాసముగ నిర్వహించు జమిందార్లు మున్నగు శ్రీమంతులు కలరు. యుద్ధమునకు లక్షలకు లక్షలు సమర్పించు త్యాగశీలురుండ, ఏతత్పత్రికను వేయిన్నుట పదియార్లు, నూటపదియార్లు ఆదిగాగల వర్ణాజనములతో, బోషించువారు లేరా? మూలధనము క్రింద, వేలు, లక్షలు, కొంత అదాయ మొసగు స్థిరాస్థిరగృహ లిచ్చు దాతలకు కరవువచ్చినదా? ఎందఱు అధ్యయనపరులు, శతాధానులు నూటపదియార్లు వర్ణాజనముల పొందుటలేదు. ఆంధ్రపత్రిక ఇంకొక సహస్రసాధానో, లక్షావధానో అనుకొనరాదా? ఆంధ్రోద్యమములొక బాణ్యని పనిచేయు గౌరవనీయులు శ్రీమంతులు, రాజులు, మహారాజులు మున్నగువా గందఱికి ఆంధ్ర పత్రికను బోషించుటయు, శ్రీచారమునకు అర్పణములందొప్పడుటయు బ్రథమకర్తవ్యము! పత్రికాధారములేనిది ఇక్కాలమున నేయుద్యమము సాగదు. స్వరాజ్యాంగోళనమునకు శ్రీ అనిబిఁజుటచుగారు "మ్యా ఇండియా" ను స్థాపించుటయే దీనికి తార్కాణము. ఈయమ, మన నాయకులు ముప్పది సంవత్సరముల నుండి చేసినపని కంటె, యీ మూడేండ్లలో నెక్కువ పనిచేయగలుగుట "మ్యా ఇండియా" అను పత్రికా మూలమున కేగద! చెండు మూడువేల చందాదారులతోనున్న ప్రాండర్ల పత్రికను తీసికొని నాలుగైదు మాసములలో పని వేలకువైక వెంచెను. ధియానీయున్నా బిజెంటుమృగాది వ్యక్త్యాధికృతయు మాత్రమే దీనికి కారణము అనుకొనఁ గూడదు. అను కొనినను అట్టివి మనకును చెండు గలవు. ధియానీకి ఆంధ్రోద్యమము ఆ మెవ్యక్త్యాధికృత అనఁగ పలుకుపడి. అనఁగ గొప్పన్నే హబ్బందము. మన ఆంధ్రోద్యమమునకు గొప్పన్నే హబ్బందము కలదు. ఆంధ్రపత్రిక ఆంధ్రోద్యమమునకు ముఖ్యంగము. అట్టిస్థితిగతులలో ఆంధ్రపత్రిక వైదికతయిచ్చి ఈ మూడేండ్లలో ఘమారు మూడు వేల చందాదారు లుండుట ఆంధ్రోద్యమమునకు శుభసూచకము కాదనినందులకు తుమార్పణుడిగద, నన్ను తుమించుచున్నను ఈఅభిప్రాయమునకు వెనుదీయను. ఆంధ్రగాఢ్యము కంటె, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము కంటె ఆంధ్రపత్రిక ప్రచారసరుక్య ప్రాముఖ్యము. అవి పరాధీనములు! ఇది స్వాధీనము!! మొత్తము మీద గొప్పపట్టుములలో వైన ప్రత్యేక ప్రతినిధుల నేర్పాటు చేయుట యత్యవసరము. ఏతత్పత్రికా ప్రచారమే ఈవ్యాససారాంశము!

ఆంధ్ర సారస్వత మహాసభ

18-11-16 తారీఖున కృష్ణజిల్లా కోర్టురులో జరుగబోవు ఆంధ్రసారస్వత మహాసభయొక్క చిత్తు తీర్మానములు.

I. సర్వతో ముఖముగా ఆంధ్రసాహిత్యము సంపాదించవలయును విద్యాశాలలు ఆంధ్రుల కనవరములు గాన, అట్టిపని చేయుచున్న ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాలయములకు దేశీయులు ధనసహాయముచేయ ప్రార్థితులు.

II ఆంధ్ర సాహిత్యమునకు సంస్కృతభాష మవసరముగాన అందుకు కావలసిన సంస్కృతవ్యాకరణభాషాముఖ్యములభ్యుగ బోధపఠనట్లు తెలుగునవ్రాముట అవశ్యకము.

III. నన్నయభట్టు కాలమునుండి నేటివరకును బయలు వెడలిన ఆంధ్రవ్యాకరణ మొక్కటియు సమగ్రముగా లేక పోవుటచేత అట్టి వ్యాకరణ మొకటి ఆంధ్రమున వ్రాయించవలయును.

IV. ఆంధ్రభాషకు మాతృస్థానముగా నెన్నబడుచున్న రాజమహేంద్రవరమున పరిశోధనావిషయమున పని చేయువారలకు అనువగు గ్రంథభాండాగార మొకటి విశాలమైనది స్థాపింపబడ వలయును. అందు ప్రాచీనములగు ప్రాతగ్రంథములను సంపాదించి పెట్టవలెను.

V విశ్వవిద్యాలయమువారి విద్యాకోశోమణి పరీక్షలలో తేరిన విద్యార్థులకు ముఖ్యముగా విద్యాశాఖలోను Archaeological and Epigraphical శాఖలలోను ఉద్యోగముల నీయవలయు ననియు, అట్టివారిని సామాన్యముగా School final పరీక్షలో కృతార్థులైనవారితో సమానులుగా నెంచవలసిన దనియు గర్హమెంటువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

VI. విశ్వవిద్యాలయమువారు ఆంధ్రమున తమవిద్యాలయపథకమున, B-A. Intermediate పరీక్షలయందు నిర్బంధముగా పరీక్షల నిచ్చునట్లు యేర్పాటు చేయప్రార్థితులు.

VII. దొరతనమువారు మెట్రిక్యులేషన్ వరకునుగల పూర్వగంగవిద్యలను దేశభాషలద్వారా బోధించుట యావశ్యకముగాన అట్లు చేయింప దొరతనమువారు ప్రార్థితులు.

VIII. దొరతనమువారు ఆంధ్రభాషా వ్యాప్తికై వలయు పఠనీయగ్రంథముల ప్రకృతిశాస్త్రములయందు వ్రాయువారి సుద్యోగింపదగిన ధనరూపముకు బహుమతుల నేర్పరచి తరగతుల వారీగా గ్రంథముల వ్రాయింపవలెనని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

IX. ఆంధ్రభాషయందు లేఖనాసౌకర్యము అభివృద్ధిపరచుకొరకు ఆంధ్రు లందరును ఆంధ్రముననే తమ యుత్తరప్రత్యుత్తరములు నడుపుకొనుట కర్తవ్యము.

X జాతీయా దర్శితకును, సంఘాచార సంరక్షతకును సంస్కృత స్మృతిపఠన మావశ్యకము; కాన వేదములు అష్టదశస్మృతులును ఆంధ్రీకరింప బడుట యావశ్యక మని యీ సభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

XI ఆంధ్రభాషా వ్యాప్తికొరకును, ప్రజాసౌకర్యము కొరకును జిల్లా అధికారులును, వారి తా బేద్యారులును తమరాజీయ వ్యవహారములను ఆంధ్రభాషలోనే జరుపుట యుత్తమముగాన అట్లు కానించుటకు దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

XII ఈ సభయొక్క యుద్దేశములను ఆచరణలోనికి తీసికొనవచ్చుటకు ఒక కాశ్వత్స సంఘము నేర్పరచుట యవసరము.

XIII ఆంధ్రభాషలో మంచిగ్రంథములు బయటికి వచ్చుటకు ప్రకటనాలయములవారు అట్టి గ్రంథములను మాత్రమే ప్రకటింపగలిగి యుండుటకును, తగిన సలహాల నిచ్చుట కొక కావ్యపరిశీలనాసంఘము అగత్యుచియును, అట్టి గ్రంథములవై ఈగ్నావిరహితముగు విమర్శనలను ప్రకటించుట కొక త్రిమాసపత్రిక నీసభవారు ప్రచురము చేయవలయు ననియు తీర్మానించడ మైనది.

XIV దేశములో పలువోట్ల వెలువడిన పుస్తకభాండాగారములకు దొరతనమువారు మందెర నిర్మాణమునకును గ్రంథ సంపాదనకును తగు ధనసహాయము చేయగోరబడుచున్నారు.

XV శబ్దతత్వపరిశీలనకుం దభిరుచి గలవారికి ఆంధ్రతర ద్రవిడభాషల పాండిత్యము కొంతవర కవసరము గాన అట్టి పాండిత్యము సంపాదించగోరువారికి తగిన విద్యాధివేతనము మున్నగు సౌకర్యములు కలుగజేయుట యవసర మని యీ సభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

XVI ఆంధ్రమునే ప్రధానముగా నెన్నికొని బిరుద పరీక్షలకు చదువుకొన నెంచు విద్యార్థులకు సంస్కృత విద్యాశాలల పథకమువలె ఆదినుండియును స్వతంత్రముగా ఒకప్రత్యేక పథకము నిర్మాణముచేయవలయు నని యీ సభవారు దొరతనము వారిని కోరుచున్నారు.

ఏకభాషావిప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.

వల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా ముద్రకాలయము,

6 తంబు చెట్టిబీధి, మద్రాసు.

క్రిశ్చేమలైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వల 0.1-0 12 ప్రతులకు 0.9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

వాతావరణ సీత

1916 సం॥ నవంబరు 2-వ తేది

ప్రదేశములు.	సగంబరువల 2 తేది, ఉదయము గంటలకు వాయువీచలము అంశములు	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.		
		అధికత	నిమిత్త	మొత్తము	సగంబరు	
గోపాలపురము	29.663	85.2	77.1	0.45	38.72	39.80
వాల్తేరు	29.682	85.7	74.7	...	36.37	31.52
కాకినాడ	29.708	82.6	73.7	0.01	39.94	32.48
బందరు	29.678	82.3	74.2	0.15	55.63	34.06
గుంటూరు	...	84.2	75.0	0.03	43.09	29.00
నెల్లూరు	29.688	89.6	75.8	0.03	28.15	22.00
మద్రాసు	29.708	90.3	77.7	...	28.35	30.19
కడపూరు	29.707	88.9	76.0	...	30.61	30.02
నాగపట్టణము	29.732	87.4	78.7	...	24.09	25.50
కొలంబూ	29.794	84.7	77.0	...	75.53	57.89
తిరువనంతపురము	29.805	82.8	73.0	...	53.71	52.56
కొచ్చిక్	29.778	81.2	73.1	0.25	114.35	103.31
కల్లికోట	29.762	83.4	71.7	...	110.63	110.54
మంగళూరు	29.765	81.3	72.2	1.05	119.77	124.00
బొంబాయి	29.679	87.9	76.9	...	85.33	71.36
హైదరాబాదు	29.672	77.8	70.6	0.33	54.59	29.39
అనంతపురము	...	86.8	70.1	...	28.79	18.85
బళ్లారి	29.675	86.1	71.4	...	25.69	17.79
కర్నూలు.
కడప	29.575	90.1	75.2	0.28	39.85	27.13
బెంగళూరు	29.742	77.3	60.6	0.11	43.02	31.64
కొడైకానూరు	22.669	67.2	52.8	0.01	46.95	44.43
ఉదకమండలము	22.884	62.5	44.8	0.03	43.96	46.71
కోయంబత్తూరు	29.733	84.1	66.5	...	21.86	16.57
నెల్లూరు	29.740	90.1	70.2	...	48.45	34.61
సేలము	29.750	88.8	68.3	...	41.60	34.78
తిరువనాపల్లి.	29.747	91.3	74.4	...	25.16	23.95
పుదుకోట	29.746	90.0	74.1	...	31.37	25.47
మధుర	29.733	89.9	73.8	...	25.09	27.04
తిరువల్వేలి	13.05	14.18

నిన్నటిదినము బంగాళాఖాతమున కుత్తర భాగమునందుండిన తుపాను క్రమముగా ఈశాన్యము తిరిగి దేశమునందు బ్రవేశించెను. ద్వీపకల్పమునందును అఖాతమునకు దక్షిణ భాగమునందును వాయువులు నైరుతీ దిశగా నున్నవి. ఇట్లుండలములు ఉత్తర సర్పారులు, బంగాళములందు తప్ప ఇతర ప్రదేశములందు నైరుతీదిశ వాయువులు వీచుచున్నవి. మధ్యమెడ్డుమునందు మార్పు లక్ష్యములు. ఉత్తర సర్పారులు, దక్కను పశ్చిమతీరములందు పగటియుష్ణము చాల తక్కువగాను కణ్ణాటకము తూర్పుతీరములందు కొంచె మెక్కువగానున్నది. మలబారునందును కణ్ణాటకములో కొంతభాగమునందును రాత్రియుష్ణము రాత్రియుష్ణము తక్కువగాను, ఇతర స్థానములందు కొంచె మెక్కువగా నున్నది. రాజధాని దక్షిణ భాగమునందు వాయువునందు తేమ తగిపోయినది. మేఘములును అత్యల్పములు. రాజధాని యుత్తరభాగమునందును పశ్చిమ తీరమునందును వర్షము కురిసినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్న,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, చెన్నపురి.

జాబులు.

I

ఆంగ్లదైనిక పత్రిక.

అయ్యా, ఆంగ్లదైనిక పత్రిక ఆంధ్రుల స్వాధీనమున లేని తిప్పలు నేటికైనను గోచరమైనవా? మొన్నటి నెల్లూరి కాన్ఫరెన్సు ఉపన్యాసములను ప్రచురపరచుటలో ఆంధ్రపత్రికకు, హిందూపత్రికకు తారతమ్యము గోచరమైనదా! ఆంధ్రపత్రిక, ఆ గ్రాసనాధిపత్యము వహించిన ముద్రా! రా! కూర్మా వెంకట రెడ్డినాయుడుగారి ఆంగ్లోద్యమమును గురించియు, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాజధానిగా నేర్పడుటకు సాధక బాధకములను విపులముగా చర్చ గావించినది. ఆ సంగతి యంతయు ఆంధ్ర పత్రిక ప్రచురించినటుల ప్రచురించక హిందూ ఒక్కమాటలో పూర్తిచేసినది. ఇటులు గావించుటకు కారణము ఆలోచించిన విశేషముగను. ఇటులనే ఆంగ్లోద్యమము వెలువడినది మొదలు వ్యతిరేకభావము కనుపరచుటయే కాకుండగా వీలైన ఆంగ్లోద్యమము మొదలంట వెల్లడించినవలె నని చిన్నములుకూడ గనుపరచినది. అటుల వ్యతిరేకభావము పూనుట వలన మన ప్రయత్నమును ఎక్కువ శక్తితో చేయునటులు చేసినది. అయితే ఎంతకాలము మనము ఆంగ్లమున దైనిక పత్రికను ప్రచురించమో అంత కాలము మన హిందూ అరణ్య గోదనమై ఆంగ్లేయతలకును ప్రభుత్వమువారలకు విశేషముకాదు. అటులైనగాని మన తలంపు నెరవేరుదు. వీ హిందూ పత్రిక ప్రచురణ మొదలు వెట్టిన దినమునుండియే వారల తలంపులు అందరకు తెలియుట చోరంబించినవి. మన పరిత్రేతత్వము అందరకు తెలిసిననేగాని మన మనహాయము కావించుటకు వీరు ఏర్పడవు. దైనికపత్రికకు ధనము ప్రస్తుతము లేకుండిన నొక వారపత్రిక ఆపనిలో కొంతైనను గావించును. అటులకూడ ఎవ్వరును ప్రచురించ సంసిద్ధులు కాకుండిన నొక మాసపత్రికయైనను ఆంధ్రకాన్ఫరెన్సు కమిటీ వారు ప్రచురపరచవలసిన భాధ్యులగుదురు. కాశీ కాశీజీవారు ప్రచురించు “సెంట్రల్ హిందూకాలిజీ” మాసపత్రిక వలని ఫలితమును చూచి నేర్చుకొనెదరని తలచెదను. ఇదియే ప్రస్తుత హిందూ సర్వకళాశాలకు మూలమొకటైనది. కనుక ఆంగ్లపత్రికను ఆలస్యముచేయక ప్రచురించ శేడెద. “ఆలస్యాదమృతం విషం” ఎ. మారణంసింగు.

II

దేశ సేవ

అయ్యా, ప్రస్తుత మాండ్రదేశ మనేకవిధముల నున్నతదశ బొందజూచుచున్నది. ఇందులకై పట్టణసీమలందు విద్యాధికులును, నాగరికులును, ధనసంపన్నులును నగు పౌరజను లనేకులుండుటంబట్టి యిచ్చోటుల దేశసేవా కార్యనిర్వాహకులుండి వారిచే కాలాచిత్రకృత్యము లుల్లోచింపబడి నెఱవేర్చబడుచుండును. ఇట్టి పట్టణసీమల గల విద్యావంతుల యభిప్రాయములును, పట్టణలలును, విధాయక కృత్యంబులును కార్యక్రమములును, కూపక మండూకములవలె నున్న పట్టణుల యవిద్యావంతుల కన్నకు వ్యాపించును. పట్టణసీమలందు వసించు విద్యానాగరికులకు పట్టణులందు వసించు మాధవిశ్వాసులసంఖ్య యత్యధికము. ఆంధ్రదేశ ధీమంతులు ప్రభుత్వమున పట్టణవాసుల యభివృద్ధిలో దృష్టిపడి యుండిన బహుసంవత్సరములకు గాని మన యాంధ్రదేశ మున్నతదశ జూపనేరదు. కాన యాంధ్రలోక మెల్లయెడల దేశభక్తి నచిరకాలములో వ్యాపింపజేయ విద్యాధికులు గాఢముగా పని బూనవలెను. పట్టణాసులలో ననేకులు, అల్పస్వల్ప విద్యావంతులున్నారు. ఇటీవల మన యాంధ్రపత్రికలోను గాగలపత్రికాప్రకటనము చేతను, విజ్ఞానచంద్రికామండలి మొదలగు గ్రంథమాలల వ్యాపనముచేతను, అల్పవిద్యావంతులు నైతము భాషాభిమానులును దేశాభిమానులును నైయున్నారు. అయినవిద్యాధికులుగల పట్టణవాసులవలె నేకకాలములో కార్యనిర్వాహకులు గాబోయెనున్నాను. దేశభక్తులట్టివారికి దగుబ్రోత్సాహమునిచ్చి యాదరించిన నచిరకాలములో పట్టణాల్లో జనసామాన్యమున దేశభక్తి ఏకముగా వ్యాపింపగలదు. విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్పత్రికవలె దేశసేవపరిషత్పత్రిక యని యొకపత్రిక నెలకొల్పవలెను. అందుదేశసేవారని ఉచిత రీతుల నాదరించి, వారిచే కార్యరూపకముగా దేశసేవ జేయించవలెను. అట్లుభావిపునోష్ఠి నూతక కార్యముల జేయువారి పోషక విషయమై యొచించవలెను. దేశసేవక పరిషత్పత్రిక వల్ల దేశాభిమానము దయించి ధైర్యోత్సాహము లభివృద్ధియై కార్యకూరులను జేసి దేశసేవకై తనగ్రామమునుండి యాదంభింప దీక్షవహించుట.

నమకాలి కాభిప్రాయములు

(0)

శ్రీవిద్య.

బొంబాయి నగరమున నొక శ్రీ కళాశాల నుంచిన విశేషధనవ్యయ మగుననియు, దాని స్థానమున శ్రీల కుత్తమ పాఠశాల (High School) నియోగించిన ఎక్కువ విద్యాధికులు విద్య సభ్యునింప గలుగు దురనియు, కళాశాల విద్య సభ్యునింప గోరు బాలికలు అత్య గౌరవమును దెలిసి కొని యుండురు గనుక బాలిక కళాశాలలో జరిగినందు వలననెట్టి కీడును గలుగనేర దనియు, బొంబాయి రాజధానిలో బాలికలు బాలిక కళాశాలలో జరుపుటవలన నధికజ్ఞానమును బడయుచున్నారనియు, పరంజీ గారు ఆహ్వాదాబాదు రాష్ట్రీయ సాంఘికసమావేశమున బలికిరని చెప్పు “ఇండియన్ సోషలి రిఫార్మరు” పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. “శ్రీలు బాలిక కళాశాలలో జరుపవచ్చును గాని వానిలో ఉపాధ్యాయులుగ నుండగూడదని పరంజీగారి యుద్దేశమైయు లున్నది. శ్రీ కళాశాలలోని విద్యకంటె బాలిక కళాశాలలోని విద్య యెక్కువ విజ్ఞానప్రదముటకు వారికేది యాధారమో తెలియ గోరెదము? మదరాసు శ్రీ కళాశాలలో, ప్రతి పురుషకళాశాలకంటె నూటి కనేకమంది విద్యార్థిను లెక్కుడుగ గృహాధిపతి. ఈ వాదనను మే మంతగా పాటించము. కాని విద్యార్థినులు బాలిక పాఠశాలలో చదువునంతమాత్రమున పురుషులతోగలసిచేయవలయు వ్యవహారములలో వారి స్వాభావిక విడియము బోవునటు సమంజసముగాను. అనగా ప్రాధమిక వింత చూడుకొలకంత గుఱిగాకుండినను, బాలిక కళాశాలలో జరుపు విద్యార్థినులు విద్యార్థుల వింత చూడుకొలకాస్పదులై స్వప్రోక్ష విశేషము విశేషముగ గలిగియుండురు. శ్రీకళాశాలలో నుండినవారంతగ స్వప్రోక్ష విశేషము గలిగియుండురు. మనశ్రీలు పురుషుల ముంగట కలవరపడకుండ నుండుటకు సంఘమునందును, గృహమునందును శ్రీ పురుషులు గలసి మెలిసి తిరుగు అవకాశముల గల్గింపవలయునే గాని “కలగాపులగముగ” నుండు మన బాలిక కళాశాలలో విద్యార్థినుల బలవంతమునై ప్రవేశపెట్టినంత మాత్రమున శ్రీపురుషులు కలసి మెలిసి తిరుగుట తటస్థింపనేరదు.” దృష్టి విశేషములు. ఒకానొక ప్రదేశ మెంతదూరమున నున్నదియు తెలిసి కొనుటకు కొన్ని దృష్టి విశేషములు తెలియవచ్చు చున్నవి. సాధారణ దృష్టి ననుసరించి ఈ క్రింది సంగతులు చెప్పవచ్చును. ముప్పది గజముల దూరములో నున్నపుడు మనుష్యుని కన్నాపలోని తెల్లదనము విశేషముగ గన్పించును. ఎనుబది గజములదూరమునరకును మనుష్యుని కన్నులకన్పింపగలవు. నూరు గజముల దూరములో నున్నపుడు మనుష్యుని అవయవములు విశేషముగ గన్పించును; చిన్న చిన్న కదలికలు తెలియ గలవు; మరియుమని షేయేవస్త్రముల ధరించినదియు చెప్ప వచ్చును. 200 గజముల దూరమున నున్నపుడు మనుష్యుని ముఖ విశేషములేయు గన్పింపవు. బొత్తాయిల మనసలు గీతలవలె గన్పించును. 400 గజముల దూరమున నున్నపుడు ముఖ మొక మచ్చవలె నుండునుగాని, కాస్తను చేతులును పనిచేయుచుండిన విశేషముగ గన్పింపగలవు. 600 గజముల దూరములో నున్నపుడు శరీరభాగము లేవియు గన్పింపవు. 800 ల దూరములో నున్న గుంపులో నెంతమంది మనుష్యు లుండునదియు పోల్చబాలము. 1000 గజములదూరములో నున్న సిపాయిల పంక్తి పటకావలె గన్పించును. 1200 గజముల దూరములో నున్నదశము పదాలిదశ మైనదియు అశ్వదశ మైనదియు పోల్చగలము. 2000 గజముల దూరములో నున్న ఆకృతును అణువువలె గన్పించును. ఇట్టిపరీక్షకై కొన్ని సక్రమ మార్గముల జూపు క్రొత్తగ్రంథముల రచించియు ఉచ్చవానిలో కొన్నిటి నేరుకొనియు నేర్పటచవలెను. విద్యాధికులు క్రొత్తగ కల్పించువానితో దేశసేవ దానియందలి అంతర్భాగము వివిధకాఖలు ప్రతికాఖను ఎట్లు నియమించవలెను. ఎట్లు బోపించవలెను. విధిక్రమములు శ్రీ గో. హెన్రీవంటి స్వాధ్యాయుల మార్గములు పట్టణుల మూఢవిశ్వాసులను స్వార్థపరాయణులను కుతంభరలను విఘ్నకారులను సమయోచితముగ జయించి సామర జనంబులో నెట్లు దేశాభిమాన ముట్పెత్తిజేయ ననునై యుండవలెను. ఈ పరిషత్పత్రిక కార్యకూరులనుగా జేయు దేశసేవక బోధనాభ్యాస పరీక్షగా నేర్పవలెను. విద్యాభిమాను లెల్లరు నీ విషయముల జక్కగా విమర్శించి యచిరకాలములో కార్యరూపముగా గావించవలెనని ప్రార్థన. విద్యాభిమాని.

విషయానుక్రమణిక.

తెనుగు స్వతంత్రభాషయో, ఆంధ్ర సాంస్కృతికహాసభ	2
సమకాలికాభి ప్రాయములు	3
ప్రధానవ్యాసము	
ఆసిబీసెంటమ్ము—మధ్యపరగణాలు	4
ఆంధ్రదేశము — జలప్రళయము	5
విరోహమహాసంగ్రామము	
విదేశ తంతివార్తలు	6
దేశీయ తంతివార్తలు	7-8
ఇంగ్లీషు తంతివార్తలు	9-10
ఆంధ్రదేశమున నతివృష్టి, ఆంధ్రహాసభ- నెల్లూరు	11

ఆంధ్రపత్రిక

1916 సం॥ నవంబరు నెల 2-వ తేది

గురువారము.

ఆసిబీసెంటమ్ము—మధ్యపరగణాలు

ఆసిబీసెంటమ్ము త్వరలో మధ్యపరగణాలకు పోనుండినది. అమరావతిలో దివ్యజ్ఞాన సమాజ సమావేశమునకు అధ్యక్షత వహింప నుండినది. ఈ లోపుగ మరియొక పిడుగువంటి అస్త్రమును అధికార వర్ణమువారు ప్రయోగించినారు. మధ్య పరగణాల ఛీఫ్ కమిషనరుగారి ముఖ్య కార్య దర్శి ఆసిబీసెంటమ్ముగారి కొక యుత్తరువును పంపి నాడు. సారాంశమును బట్టి ఒక యుత్తరువుగానే గణించవలసి యున్నను ఆయుత్తరువు రెండు విభా గములుగా జారీచేయబడి యున్నది. కారణము సువ్యక్తిము. మధ్యపరగణాల కమిషనరే బీరారు నకును అధికారి. మధ్యపరగణా ఛీఫ్ కమిషనరు గను బీరారు అధికారిగను ఆతడు పంపవలసినచ్చి నందున రెండు యుత్తరువులు పంపినా డని యనుకొన దగియున్నది. ఆసిబీసెంటమ్ము మధ్య పరగణాలలో ని కి ని బీ రారు లో ని కి ని ప్ర వేశిం ప నున్నదని ఛీఫ్ కమిషనరు గారు వినినారట. ఆమె ప్రజాక్షేమమునకు వ్యతిరేకముగా పని చేసి న ద ని యో చే య ను న్న ద ని యో న మ్ముటకు తమకు కారణము కలదట. కాబట్టి ఆమె మధ్యపరగణాలలోకి ప్రవేశింపరాదు. అచ్చట నిలువరాదు. నివాస మండరాదు అని ఛీఫ్ కమిషనరుగారు యుత్తరువు పాలించినారు. బీరారు విషయమునను నిట్టి యుత్తరువునే పాలించినారు. న్యాయశాస్త్రము చేయుటలో 'చేసి: గాని', 'చేయ బ్రయత్నించినగాని,' 'చేయనున్నగాని' అని పద సమాహముల నుపయోగించినను అర్థము చేసికొనవచ్చును. న్యాయ శాస్త్రమును కార్యక్రమమున నిడువప్పుడు ఒక తప్పు జరిగినదని అధికారులు చెప్పడలచుకొనిన యెడల జరిగిన దని చెప్పవలెను. జరుగనున్నదని నమ్మునెడల జరుగనున్నదని చెప్పవలెను. జరిగినదని కాని జరుగనున్నదనికాని నమ్ముచున్నా మనుటలో మా స్వల్పబుద్ధికి అర్థము గోచర మగుట లేదు. జరిగినది, జరుగనున్నది' యనిన నిదియొక పొరగుగును. మాకుంజూడ ఏ కారణమును లేక తామే ఆసిబీసెంటమ్ముమీద ఆస్త్రము నైచుచున్నారో తామే యెరుంగక ఆమెను నిరోధింప

వలెను అందు కీ శాసనము సాధనము అనుకొను నట్టి స్థానికాధికారులు ప్రపంచమును తృప్తిపరచుటకై అట్టహాసముగా శాసనములోని పదజాలము నంతయు కరవు బెట్టినట్లు తోచుచున్నది గాని నిజముగా ఆసిబీసెంటమ్ము చేసిన తప్పిద మున్నట్లు తోచుటలేదు. అందులోను ఆయమ దివ్యజ్ఞాన సమావేశమున కధ్యక్షత వహించుటకు గదా పోవనుండినది. దివ్యజ్ఞాన సమావేశము మత విషయకమే. అందులోను మధ్యపరగణాలలో తీక్షణ మత చర్చ లెక్కడను లేవే? దేశ మంతయు ఇంకేమి కారణము, ఇంకేమి కారణము అని వెదుకక యుండగలదా! కారణములేక బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు చేసినారని మధ్యపరగణాల ప్రభుత్వమువారును చేసినారు అను ప్రతీతి ప్రబలక యుండగలదా! ఇది శాంతికి కారణ మగునా? యుద్ధావసరములకనిమా ప్రతినిధులుకొమ్మిమిక్కు మనక సమ్మతించిన శాసనమును దేశ సేవార్థపుల నిరోధమునకయి అధికారివర్ణమువారు అడ్డు ఆటంకములు లేక వినియోగించు కొనుచున్నారను బావము దినదినము పెరిగిపోదా? ఒక నైపున బౌద్ధార్యము మాటలాడుచు మరియొక నైపున నే యుద్దేశముతో శాసనము చేయబడలేదో ఆ యుద్దేశ పూర్తికే యుపయోగించుట ఎట్టి చిత్త వికారములను గల్పించునో అధికారు లేల లెక్క వేసికొనజాలరు. దేశక్షేమ సంరక్షక శాసనము క్రమవిరోధంబని కూడ కొంద రభిప్రాయపడుచున్నారు. అట్టి యాశ్చర్య శాసనము చేయుతరని అధికారి ప్రతినిధులు పల్కిన ఉక్తులకును వ్యతిరేకముగా శాసనమును వినియోగించుట ద్విగుణీ కృతక్రమ విరోధముకాదా? అంతటి క్రమవిరోధంబునకుగూడ క్రమము దప్పని ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున స్థానికాధికారులు పాల్పడవచ్చునా? ఇట్టిచర్య ఆంధోళనను వెంచక తగ్గించునని ఎవ్వరు సాహసించి చెప్పగలరు. ఆసిబీసెంటమ్ము మధ్య పరగణాలలో నుపన్యసించి యుండిన నచ్చటి వారు కొందరు వినియుందురు. ఆ కొందరికొకరితి యావేశము కలిగియుండ వచ్చును. ఆమెను నిరోధించుటచే నేడు హైందవ భూమి కంతటికిని వార్తప్రాకి స్వాంతంత్ర్య పక్షపాతులందరకును నావేశము కలుగు పరిస్థితి ఏర్పడినదియే. ఇట్టి పొరబాటులు జరుగకుండుటకు స్వకరి పాలన హైందవ భూమికి త్వరగా ప్రసాదింపబడ వలయుననుటకు నిదియు నొక నిదర్శనము కాదా? షల్కునుభక్త ప్రభువు గారేల ఊరక స్థానికాధికారుల నిప్పగిది విచ్చలవిడిగా నదలివేయుచున్నారు? ఏల నిరోధకారణముల యాపుమాపి, యుద్ధావసరములకు చేయబడిన శాసనము యుద్ధకారణము లేక వినియోగింప బడదనియు యుద్ధానంతర మా శాసనము రద్దుచేయుదుమనియు హైందవభూమికి ప్రకటింపరాదు? త్వరపడుదురని నమ్ముచున్నాము.

మెసాపొటేమియా—మిథ్యావార్తలు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని విమర్శలోనికి కొనివచ్చి యైననేమి మెసాపొటేమియా విషయమున హైందవులకు నిరాశ జనింపజేసియేమి ఏదో యొకరితిని హైందవభూమి యెడల ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున శూన్యభావము పుట్టించి ముందునకు

హైందవుల హక్కులను త్రోసి పుచ్చుటకు మార్గము వెదుకవలయునని యారంభించిన పాశ్చాత్యపత్రికలును పాశ్చాత్య సోదరులును క్రమక్రమముగా నిరాధార లోకమునకు జేరిపోవుచుండుట సంతృప్తికరము. ప్రభువుల సభలో మొన్న టిదిన ముపన్యసించుచు డెర్బీ ప్రభువు మెసాపొటేమియా రంగ కార్యములను యుద్ధకార్యాలయము వారు విచారింప నారంభించిన పిదప జరిగిన కార్యక్రమమును విప్పిచెప్పిరి. బ్రహ్మానండి యుద్ధరంగమునకు మనుష్యులను వస్తువులను చేర్చుటకు పడవలసినకట్టముల సారములట! అయిననుక్రొత్త పడవలను పంపుటచేతను రైలుమార్గములను విరివిగా వేయుటచేతను తగిన యనుకూలములునిర్మితములగుచున్నవట! అచిర కాలమున ననుకూలములు అచ్చట సాధ్యమగు సంపూర్ణత్వమును నందవచ్చునట. జూలై 20 వ తేదికి తరువాత యుద్ధరంగమునకు బంపబడిన భోజన సామగ్రి దినము 1 కి 222 బారువులనుండి 860 బారువులకు పెచ్చినదట. మందుగుండు సామగ్రి పుష్కలముగా కలదట! ఉడుపులు 17,000 బారువల మొత్తము పంపబడినవట! ఈదేశమునుండి కూలీల తండములు కటాలములు మెసాపొటేమియాలో ఎన్ని దించి చేయవలసిన పనులకు నైపోవుచుండుట మా చదువరు లెరుంగుదురు. చాకిళ్లు, పాకీవాళ్లు మున్నగు నౌకరులు తండ్రి తండములుగా బోవుచుండుటయు అందరికి తెలిసిన సంగతియే. రోడ్లు వేయుట గుడిసెలు కట్టుట ఇత్యాదులకు కారాగార నివాసులు ప్రత్యేకము ఏర్పాటుల క్రింద మెసాపొటేమియాకు పోవుచుండుట ఇటీవలనే తెలిపితిమి. ఈరితిగా మనభూమినుండి మెసాపొటేమియాలో సామాన్యమగు కూలిపనులచే యుటకేమి రైల్వరోడ్లను తేనెలు మున్నగునిచ్చాణములకయి కూలి పనులు చేయుటకేమి మన సోదరులు స్వేచ్ఛగా పోవుచుండుట విచిత్రము. ఇందులో కొంత కాలముగా నెవ్వరో తప్పుడు వార్తలువైచి రైల్వేవారి పని కష్టతర మొనర్చినట్లు వినుటకు మిక్కిలి చింతిలు చున్నారము. రైల్వేపనికని చెప్పి ఇచ్చట కూలీలను చేర్చుకొని మెసాపొటేమియాకు గొనిపోయి యుద్ధభూమిలో రణము చేయుటకుగాను వీరిని పంపుచున్నారని ఎవ్వరో గాలివార్త వేసినారట! ఇతరవిధముల నెంతో యుల్లాసముగా బోవు పనివారు కొందరు ఈ వార్తయున్నందున ప్రయాణ సమయమునకు పోవుటకు ఇచ్చగించు కున్నారు! ఇది యెంతయు విచారకరము. ఈ వార్త కెట్టి యాధారమును లేదనుట స్పష్టము. ఇచ్చట చేర్చుకొను నప్పుడే దరఖాస్తు సమయముననే ఈ మనుష్యుని ఈ పనికి చేర్చుకొనుచున్నా మని నిర్ణయము జరుగుచున్నది. ఈ నిర్ణయమునకు వ్యతిరేకముగా అధికారులు నడుచుకొనిన యెడల అది శాసన విరుద్ధమై అట్లుపయోగించు కొనువారు దండగులకు పాత్రులగు చున్నారు. అధికారులిట్లు తము దాముపాత్రులొనర్చుకొందు రనుట కల్ల. ఒకవేళ ఎవ్వడో అధికారి దురుద్దేశముతోనే పనిచేసినను ఏమి ఎరుగని కూలీలను యుద్ధావని కేప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్ట సంకీర్తింపను. కట్టెబట్టలేని కామాక్షిగానిని బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు శత్రువు నెదుర్చుటకు బంపుదు రనిన నవ్వవలయును గాక. విశ్వసింప వీలులేదు. అశిక్షితులను యుద్ధరంగమునకు త్రోసినచో పరాజయం బందుటకే త్రోయవలయును గాని విజయ మందుటకుగాదు. పరాజయమందుటకు యుద్ధమేల ఇన్ని సన్నాహములే? ఈమాత్రము ఆలోచించుకొనక హైందవభూమిలోని అమాయక ప్రజ

తెల్లటిదంతయు పాలు నల్లటిదంతయు సీరమని నమ్మునని కాబోలు ఎవ్వడో దుర్మార్గుడు దుష్టవార్తలను ప్రకటించినాడు. సామ్రాజ్య గౌరవమును కాపాడుటకు తగిన శిక్షణను అనుకూలములను కలుగజేసిన యెడల యుద్ధావని కురికి విజృంభింపనుండు హైందవ పుత్రులు ఇట్టికల్లబొల్లి వార్తలచే తమ సోదరులు మోస పోకుండునట్లు చూడ గలరనుటకు సందియము లేదు. మహావీరులై మిసా పోతుమియారంగమున సామ్రాజ్య గౌరవమును కాపాడు సోదర బృందమునకు వెనుకనుండి సరియైన సరఫరాలు చేసి సాయమొనర్చుకంటే గౌరవకార్య మేమి కలదు? ఇట్టి గౌరవము ఈ భూమిలో మూటలెత్తి దివమునకు రెండణాలు గడించి ఒకపూట గంజి కున్న రెండవపూట గంజికి లేక తరుకులాడు అన్నాసామికి కలుగుబయే భాగ్యముకాదా! ఆతని జీవితమును గౌరవమును గాలివార్తచే నపహరించు దురాత్ములకు అతడు లోబడకుండును గాక యని కోరుచున్నాము.

ఆంధ్ర దేశము-జలప్రళయము.

మేము నేటిదినము మరియొక చోట ప్రకటించి యుండు ఉత్తరములను బట్టి మన యాంధ్రదేశముందు కొన్ని భాగములు అతివృష్టిచే నెండ్ల వంత నందుచుండు నదియు చదునరులకు తేట తెల్లయు కాగలదు. ఆయుత్తరములను విలోకించియే కుందుచుండ నేటిదినము పిట్టపిడుగువలె బెజవాడ నుండి హృదయ భేదకమగు తంత్రి వార్త వచ్చిచేరినది. కృష్ణామహానది వరదలపై వరదలతో విజృంభించి ఆనకట్టమీద 21 అడుగుల కెగసి ప్రాతూరునద్ద 150 అడుగుల గండి చేసికొని నిరాధారులగు గ్రామవాసులపైకి పొరలి ప్రవహించినది. డెల్టా పడమటి భాగము తయును కొట్టుకొని పోయినది. గుంటూరు, తెనాలి, శేపల్లె, బెజవాడ తాలూకాలు నీటియందు తేలి యాడవలసి వచ్చినవి. ఎన్ని గ్రామములు నశించినవో ఎందరు మన సోదరులు గంగాభాగీరథికి నర్మదాపై పోయినారో ఎన్ని జీవములు నీటిపాలై నశించినవో ఎంత ద్రవ్యము ఏటగలిసి నదో యిప్పుడే మదింపువేయట సాధ్యముకాదు. ముందు వార్తలు వచ్చినంగాని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. ఇంట్లు వాకింట్లు పడిపోవ పశువులు పాడి పాడై పోవ వండు సస్యములును చేర్చిన ధాన్యములను ముగ్గిపోవ బంధువులవీడి మిత్రుల వీడి నిలువ తావులేక తినను కూసులేక ఆచ్ఛాన నమునకు గుడ్డలేక నిద్రకు నెమ్మదిలేక ఎన్ని వేల జన మా కృష్ణాతీరమున నల్లాడుచున్నదో ఆరంగమున కలవారిచే యెరుక యగుంగాని ఇతరులకు ఎరుక కాజాలదు. ఆంధ్ర భూమికి ఇంతటి మహానష్టము ఇదినరగో నెప్పుడును కలుగలేదనియే యూహింప వలసియున్నది. ఈ తరుణమున ఆంధ్రులు తమ కర్తవ్యమును నెరవేర్చినంగాని మనుష్యనామమున కర్హత గడింప జాలరు. కష్టములుపై బడినప్పుడే గరువతనము బయటికి వచ్చుట. ఒకవైపున తుంగభద్ర ఇంకొక్కవైపున కృష్ణ రెండును ఆంధ్రులను కష్టపెట్టి తామెల్లప్పుడును నొసగునట్టి జీవన సస్యముల కీయాంధ్రులర్హులా కారా యని పరీక్షింప నేలించినట్లు కానవచ్చుచున్నదే కాని ఈక్రూర పరీక్షకు మరియొక కారణము కానరాకున్నది. ఈపరీక్షయందు తీర్ణులగుటకు మనము మన హృదయ ధైర్యమునందలి అపారకరుణ ప్రేమల ఉత్తమ నమ్రభావమున ప్రదర్శించి మన సంకల్ప దార్ఢ్యంబుచే విస్తార తమ రక్షణోపాయంబును

వరదలచే నిడుమలబడు సోదర బృందంబునకు నొదవజేయవలసి యున్నాము. కృష్ణాతుంగభద్రల విజృంభణముచే నష్టపడిన ఆ పురుషులు మన సోదరులగుట ఆ మహా స్రవంతల తరంగముల తాకుటనకు నడలి వడంకు నాస్త్రీలన్నములు మన తోబుట్టువులగుట తలదండ్రులు ప్రాణాపాయమున బడి దీనవదనులై యుండ జూచి బిక్క మొగమునై చిన్నిచూపుటజూచి వారి కష్టముల నినుమడించుటకే సహాయ భూతులగుచిరుత బుడుతలు మన యనుంగు తమ్ములు చెల్లెండ్లు నగుట సంవేదనా పూర్వకముగ ననుభవింపవలసియున్నాము. యావనులైనవారు గములుగట్టి గుంపులుచేరి సోదర సేవకు వందలకొలది నడుములు గట్టవలసియున్నారు. గృహస్థులగువారు కించిత్తో తృణమో తమకు కల గంజిలోనగమునైనను మహావిష్టములపాలైన సోదర బృందము కొరకు వినియోగింప వలసి యున్నారు. కాలహరణ మొనర్చుట న్యాయము కాదు. వరదలతో కూడ కొన్ని ప్రాంతములలో కలరా వ్యాపించి యున్నదట! ఇంకనేమి ఘోర వార్తలు విన నున్నామో? బెజవాడలోని మన పౌరసోదరులు సహాయనిధి నేర్పరచి పాటుపడుచున్నారట! ఇట్టి సహాయ నిధులు సహాయ నిధి సంఘములు గ్రామ గ్రామమునను ఏర్పడినంగాని ఈ కష్టమును మనము తరించి గట్టెక్క జాలము. సత్వరముగ పని జరుగును గాక యని నమ్ముచున్నాము. మేము ప్రత్యేక విలేఖకుని నేడేనర దప్రాంతమునకు బంపుచున్నాము. ఆతడిచ్చు వార్తలు సంగతులను విస్పష్టతర మొనర్పగలవు.

వ్యవసాయవిద్య

నెమ్మబరుమానమున సిస్టాలో జరిగిన ఇండియా కానన నిర్మాణ సమావేశ సమయమున గౌ. బయ్యా నరసింహేశ్వర శర్మగారు వ్యవసాయ కళాశాలలను గురించును అటవీ కళాశాలలను గురించును ప్రశ్నలకుగట్ట మాచదువరులకు జ్ఞాపకముండగలదు. ఈ రెండుకాఖలకు సంబంధించిన హైందవ విద్యా ప్రతిష్ఠాపనలు ఆంగ్లభూమిలోని ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనలకును విరోధాలాని ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనలకును తీసిపోవుచున్నవా? హైందవభూమి నుండి యావనులను ఈకాఖలలో విద్యాభ్యాసమునకై ఇతరదేశములకు బంపవలసియున్నదా? ఈరెండుప్రశ్నలకును 'అవును' అనుటయే ప్రత్యుత్తర మగు నేని ప్రభుత్వము వారు ఇచ్చుటి ప్రతిష్ఠాపనలను ఏల యుత్తమ విద్యాప్రదానంబునకు నల్లములనొసర్చి హైందవయావనులను పరదేశములకు బంపు నవసరమును నీగరాదు? అను సీతప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమున నయిబడిన ప్రత్యుత్తరము గమనింపదగియున్నది. గౌ. హిల్లుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చినవారు. వీరువ్యవసాయకాఖను గూడ నిర్వహించు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు. హైందవభూమిలోని కొన్ని వ్యవసాయ కళాశాలలు బోధకుల విషయముననేమి సాధనముల విషయముననేమి విరోధాలాని ఇదే తరగతి ప్రతిష్ఠాపనలకు తీసిపోవని చెప్పిరి. ఢీరాజూనులోని అటవీ కళాశాల రాష్ట్రీయ సేవకు దగినవారిని మాత్రము సిద్ధము చేయుటకు నేర్పడినదియట. అంతకంటె నెక్కువ ఆ కళాశాల తలపెట్టలేదు. తలపెట్టిన పనికి మాత్ర మచ్చట తగిన సాధన సంపత్తి యంతయు గలదు. వ్యవసాయ కాఖ కేమి అటవీ కాఖకేమి సర్వేంద్రియా యుద్ధాగములకు ఇండియా కార్యదర్శి నియాయకము లొనర్చుట చేత రెండుకాఖలలోను ఆ ఉద్ధాగములకు కొరవారు ఆంగ్లభూమికిపోయిన యెడల వారికెక్కువ యనుకూలములు దొరకుచు వచ్చినవట. అటవీకాఖకుతగిన కళాశాల లేదని హిల్లుగారు నడివిరి కాబట్టి ఆకాఖవిషయ మొకకరీతిగా వదలవచ్చునేమో! కాని హిల్లుగారి ననుసరించియే వ్యవసాయ కళాశాలలు విరోధాలాని కళాశాలలతో సరిపోలున విచ్చటనున్న యప్పుడు ఉద్ధాగార్థమై హైందవయావనులు ఆంధ్ర భూమిలో పోయి ప్రేలాడవలసినపనియేమి వచ్చినది? ఏల ఇండియా కార్యదర్శిగారిని వారు ఆశ్రయింపవలసి వచ్చినది. హైందవయావనుల ఆత్మగౌరవమునకుగాని ఇండియాప్రభుత్వము వారి యాత్మగౌరవమునకుగాని ఈపద్ధతి హానికర మని తోచలేదా? ఇండియాప్రభుత్వమువారింతకాల మేల చేతులు

జోడించుకొని కూర్చొనియుండికో యెవ్వరైనను చెప్పగలరా? పట్టిన సర్వీసు కమీషనువారి కార్యనిరేదికము ప్రకటితము కాగలదట. ఎచ్చట మనుష్యులను ఏరవలయు నను సుమస్య యు తీర్మానము కాగలదట! వ్యవసాయకాఖ సందర్భములో నై నను హైందవ భూమిలోనే సర్వేంద్రియా యుద్ధాగములకును వగు విద్య నేర్చుటకు అవకాశము కలుగునని తమ నమ్మక మట! ఎంత జాగరూకత కావలసినవచ్చినది హిల్లుగారిపక్షమున. లేకున్న వెస్టుమినిస్టరులో కూర్చొని ఇండియా ప్రభుత్వమును తన ఇచ్చవచ్చినట్లాడించు ఆనవాలునకు కోపమువచ్చునుగా నా! ఎట్లైననేమి! వ్యవసాయ కాఖలోనైన మనకు ముక్తి కలుగవచ్చునను నాశ యున్నది కదా? హిల్లు గారి వాక్యములకు పశుశ్రుతియో! యనునట్లులు అధికార శిల్పా వారికి సహాయకులగు విన్ను నేయరుగారు హైందవవ్యవసాయక పత్రికలో నొకవ్యాసమును వ్రాసినారు. ఈదేశములోని వ్యవసాయ కళాశాలలు వ్యవసాయ కాఖలోని క్రింది దృష్టాయుద్ధాగములను సిద్ధము చేయుటకు మాత్రమేర్పడినవి కానట! వ్యవసాయకాఖలో ఉత్తమోద్ధాగములకై ప్రయత్నించువారికిని వ్యవసాయమునను త్రమఫలములనందగరువారికిని ఉదారశాస్త్రపక్షిని వ్యవసాయవిద్య నేర్చుటకు ఏర్పడినవట! ఇప్పటికి వ్యవసాయక కళాశాలకు సరియైన విద్యార్థులు ఆకర్షితులు కాకపోవుటకు కారణములరని నేయరుగారు ఈకళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయములతో చేర్పబడవలయునని నూచించు చున్నారు. ఇప్పుడు కల అన్ని వ్యవసాయ కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయ యాజమాన్యమునకు చేర్చుటకన్న ఉత్తర హిందూస్థానమున కొక యుత్తమ కళాశాలయు దక్షిణ హిందూస్థానమున కొక కళాశాలయు నిర్ణయించి తక్కిన ప్రతిష్ఠాపనలను వ్యవసాయక మధ్య మహారాజాల లానర్వవలసిన దనుచున్నారు. ఉత్తమోద్ధాగములను ఉత్తమవిద్యను కొరువారు కళాశాలలు ప్రవేశించి విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులగుదురు. తక్కువ దృష్టాయుద్ధాగముల కొరువారు తక్కువవిద్యతో మధ్యమ విద్యాలయములలో నభ్యసించుచు మాకుంజూడ నీ సలహాలు తృప్తికరములుగానే తోచుచున్నవి. ఇంతకాలమును మన ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయవిద్య యనినను వ్యాపార విద్యయనినను పరిశ్రామిక విద్యయనినను సారస్వత విద్యకంటె తక్కువ గౌరవింపదగిన విద్యగా పరిగణించుచు వచ్చియున్నారు. స్వకాయకష్టమును హీనముగా జూచు నీదేశమున నిట్టి దృష్టిపథ మనగముల కాకరమైనది. ఈవిద్యలకు తగినవారు వచ్చుటయే కష్టమైనది. అమెరికా, ఫ్రాన్సు, జర్మనీల నిదర్శనంబునగొని ఇప్పుడిప్పుడు ఈవిద్యలను సారస్వత విద్యతో సమానగౌరవాన్నిములని ఆంగ్లప్రభులంగీకరింప నారంభించియున్నారు. ఇది శుభ సూచకము. వ్యవసాయ విద్య విశ్వవిద్యాలయ సంబంధము త్వరలో కుదురును గాక యనియు బొంబయిలో వలె వ్యాపార విద్య హైందవభూమి యంతటను విశ్వవిద్యాలయ విషయంబును తనరు గాకయనియు పరిశ్రామిక విద్యకును నచిరకాలంబుననే ఇట్టిభాగ్యము లభించు గాక యనియు హైందవభూమి ఋజు విద్యామాగ్గము బట్టి ప్రవృద్ధి యగుంగాక యనియు కోరుచున్నాము.

మాడ్డరీ బాంక్సు ఐ. సి. ఎస్. గారు వలస విషయమును గూర్చి విచారించుటకు ప్రత్యేక ఉద్ధాగమును త్వరలో గ్రహించెదరు. వారితో నింకెవరిని బంపెదరో ఇంకను తేలలేదు.

మంచి నడవడికిగాను ఒకసంవత్సరము వఱకు పూనీ పడియుండుమని పూనాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు చేసినఉత్తరువుపై తిలకుగారు తెచ్చిన వ్యాఖ్యయు రిక చేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

ఒక పిల్లకాయ తప్పించుకొని పోవుట:- నాకుమారుడు అద్దంకి అన్న పూర్వయ్య రాజమండ్రి టవున్ మూల నాలుగవ తరగతిలో చదువుచు ఈనెల 17 వ తేదీ నుండి కనిపించుటలేదు. కనుక తనరు కటాక్షించి తమపేరులతో ప్రకటించేయించ కోరెను. 12 సంవత్సరముల వయస్సు. ఎర్రనిచాయ. కమాంమీ నాలుగు అడుగులయెత్తు. చెవినిబంగారం కాడలు గల మట్టుపోగులున్న ఉన్నవి. నల్లనిగుడ్డ ఇజానుకోటుతో ధరించి వెళ్లెను. ఈచిన్న వాడు యెవరికనిపించిన యెడల పట్టి జాగ్రత్తయించి నాకు తెలియజేయించ గలందుకు ప్రోత్సహింపబడును. సదరుచిన్న వానిని జాగ్రత్తచేస భర్తయును కాఖతో చేస్తున్నాను.

ఐరోపా మహా సంక్రామము

వెర్దెను విజయము - ప్రదేశాక్రమణము

బాల్కన్ రంగము - బ్రిటిషు వారికి విజయము

0000000000000000

రుమేనియా రంగము - శత్రువుల పలాయనము

మేరింగునాకను ముందుట - రగురు అమెరికావారు మృతినొందుట

(రైటరు ఏ.ఎస్.సి.)

ఇంగ్లండు

పార్లమెంటు సభ.

మేరెపామేమియా.

లండను, అక్టోబరు 31: - ప్రభువుల సభలో డెల్బీ ప్రభువుగారు మెరెపామేమియాకు సేనలను పంపు విషయమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. యుద్ధ కార్యాలయమువారి బాధ్యతను వహించితిని మొదలు యుద్ధ కార్యాలయమువారు చేసిన పనులను నేను విశదీకరించెను. బ్రెస్టునుండి రణముఖమున కందు బాటులను చేయుటలో చాల కష్టము కలదు. కాని వీరు చేసిన ఏర్పాట్లలోల సేనలను చాలావరకు తీరినది. వెనుక పంపిన నాకలు కొన్ని ఇరుకు ప్రదేశములలో కనునలేక పోవుటచే నిరుపయోగమైనవి: కాని మరల చాల కొత్తగా పంపబడుచున్నవి. కొత్త ఇనుపదారులను చురుకుగా కట్టించుచున్నాము. అందులకు కూలీలు ఇండియానుండి వెళ్లుచున్నారు. 20-7-16 వ తేదీనుండి నదిని పడవలలో ప్రతిదినమును పంపబడు నాకల పదార్థములు 222 నుండి 860 టన్నులకు పెరిగినవి. సేనలలో కొద్దియందికీతపు తక్కినవారి కందరకును భత్యము పూర్తిగా ముట్టుచున్నది. ఆయుధ సామగ్రిలకు లోటులేదు. జూలై మొదల లింతవరకు 17,000 టన్నుల వస్తువులు పంపబడినవి.

వైనిక సేన.

ఇండియాలోని యూగోషియనులకు వైనిక సేనాధానమును వర్తింప చేయవలసిన దని బంగాళావర్తక సంఘము వారు సూచించిన ప్రకారము వర్తింపజేసెదరా? అని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ఏల్బుగా రమంగగ తమ కాసంగతి ఏమియును తెలియదని ఇండియానుండి ఛంబల్ నది గానరిరి.

ప్రాధేసరు ఎడిగారు

ఇండియా కార్యాలయమున పనిలోనున్న ప్రాధేసరు ఎడిగారు జర్మను జేకీయునిగూర్చి 507. హెన్రీ డెయిజరుగా రదిగిరి. ఇండియా కార్యాలయమునందలి పుస్తకభాండాగారమున ఫాస్టీ భావలోగల వ్రాత గ్రంథములపట్టికను తయారు చేయుటకు 1872 వ సంవత్సరమున కీరు నియమింపబడిరి. 1901 లో మొదటిసంపుటము పూర్తియైనది. పిమ్మట నాయన కేమియును సామ్యియ్యలేదు. రెండవసంపుటము పూర్తి గానందున గారు దానికీర్వబడవలసిన కృతిని నిర్ధారణ చేయబడ లేదని ఛంబల్ నది నుడివిరి.

గ్రీసు స్థితి.

వెనిజలసుగారి తొరతనమును మిత్రమండిలివారు నిర్ధారణ చేయుటకు నిరాకరించినది గ్రీసు అధికారులు ప్రకటించినది. అంతే మెక్సికొగారు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో నుడివిరి. జర్మనుల పరిశీలన స్థానముని గ్రీసు రాజుగారి స్థానమును నిర్దేశింపవచ్చును. అట్టి స్థానమును బ్రిటిషు విదేశ కార్యాలయము వారు ప్రోత్సహించుట లోపమని లించి గారు కఠినముగ విమర్శించిరి. లించి గారు చెప్పిన జేమియు సమంజసము గాదు. గ్రీసు దేశాభివృద్ధియే మన ముఖ్యవాంఛితము. వారు తటస్థులుగ నుండుటకు మన యాశ్చర్యము లేదుగాని వారు మనకు దూరమగుట గ్రీసు దేశమున కన్యదాయకము. అయ్యది ఈ యుద్ధానసానముతో ముగియునదిగూడ గాదు. వెనిజలసుగారిపట్ల మన కత్యంతగౌరవము గలదు; కాని మనము సహానికాదు గ్రీసు తొరతనమువారి మాహ్వనము ననుసరించి కెల్లెయుంటిమి గాని వెనిజలసుగారి యాహ్వనముపైని వెల్లెయుండలేదు. ఇందులో మనకును పరామి వారికిని అభిప్రాయ భేదము కలిగినదనుట సరిగాదు. బోలోను సభలో నేకాభిప్రాయ మేర్పడినది. వెనిజలసుగారి తాత్కాలిక ప్రభుత్వమును సామ్యునిండి ఆమోదించిన అధినివేశము లాగిరి. నాయన చుట్టూ వారమును మన మామోదించెద మని యాశ్చర్య మెదుట ప్రభువుగా రిరి.

బాల్కన్ విషయములు.

లండను, నవంబరు 1: - డెల్బీ ప్రభువుగారు అక్టోబరు 28 వ తేదీని గోడ్ ఫ్రీ కాల్నిస్సుగారి యొద్దనుండి వచ్చిన తంతి వార్తను జదివెరి. బాల్కన్ సాహిత్రామికపట్టణ మైనది. రేవు ప్రదేశము నిర్మింపబడుచున్నది. 5 సరకుల ఓడలనుండి సరకులు 12 దినములలో దింపివేయబడినవి. సేనల నావల నుండి సేనలను దిగినవి. సితుల విషయమున నాకురత అవసరములేదు. డెల్బీగారికి వచ్చిన యుత్తరము నందు జనరలు గ్రే గారును జనరలు హ్యూ గున్న గారును నదీ వ్యాపారములను తమ యధీనము క్రింద నుంచుకొనిరి. వ్యాపారములు మనుపటికంటె త్వరగా జరుగుచున్నవి. ఏదైనీవద్ద నాకా నిర్మాణస్థానములందు పడవలను గట్టుచున్నారు. ఇవి గాక నుటికొన్ని పడవలును వచ్చినవి. పేకుసాడు రైలుమాగమును నానర్వరుపటకు పొడిగించిరి. ఇంక త్వరలో ఖాంసియా యార్డును అమరావతికు బోవును. భోజన సామగ్రిల విషయములను వృద్ధి చేయబడినది. ప్రస్తుతము ఈయబడుచున్న సామగ్రిల పరిమితి చాలాను. గుట్టముల దొరకని చింతలేదు. పశు వైద్యశాలను వృద్ధి చేసినమొదల గుట్టములను కంచరగాడిదెలును నుంచి దొరకును. కొత్త ఆసుపత్రి, నాకలు గా బోవు సంచత్సరమునుండి పని నారంభించును. వైద్యరాయనుండి యు, దక్షిణాఫ్రికా నుండియు పనివారిని దెప్పించి నాకలను నిర్మించుట కేర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి.

మారిస్ నాక.

స్కిట్టెరను, నవంబరు 1: - రెండు జర్మనుజలాంత గాములు మారిస్ నాకను తలపడెను.

బ్రిటిషు వస్తు పదార్థము.

లండను, నవంబరు 1: - అధినివేశములలోని ముఖ్య వాణిజ్యస్థానములలో బ్రిటిషు దేశమునందు నిర్మితమగుచున్న సరకులను ప్రదర్శించుటకు భోజనలగారిలో రాయబారము నడుపుచున్నాను. అది సాధ్యమగుటకు నిర్మాణము చాల హెచ్చుగా నుండవలె నని రున్నియుగా రిరి.

ఫ్రాన్సు

బ్రిటిషు వారి ముచ్చటలు.

లండను, నవంబరు 1: - ఫ్రెంచువారు ఈశాన్యమునను మెస్సినీయొద్దను శత్రుకందకములను ముట్టుడించితిమని ఈ మధ్యాహ్నము జనరల్ హేగుగారు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్ల పరామి విజయము.

లండను, నవంబరు 1: - బ్రిటిషు వారి టిల్లు ప్రకటించిరి. లాబోఫుకు తూర్పున మేము తలపడి కొంతస్థలము నాక్రమించితిమి. లాసార్సు గడికొరలకు నడుమను హ్యూలిబురుజు ప్రదేశమునను శత్రువు లన్ని వర్షమును గురిపించిరి. హుల్లూక్ కు దక్షిణమున మేము శత్రువులను జయప్రదముగా ప్రయోగించితిమి. ఆంగ్లవారు పశ్చిమమున శత్రువులు సలిపిన ముట్టడి వ్యర్థమయ్యెను. మన విమానములు శత్రువులములను జూచివచ్చి శత్రుకిరంగి స్థానములపై ఆగ్నిగోళములను వేసెను. ఒక శత్రు విమానము నేలగూల్చబడెను. మన విమాన మొకటి కనపడుట లేదు.

జర్మనుల వ్యర్థ ప్రయత్నములు

పారిసు, నవంబరు 1: - లాబోఫుకు ఈశాన్యమునందు మేము ముందునకు పోయితిమి. సెయిలీ సెయిలీ సెయిలీ పద్ద జర్మనుల మరొకప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థము లైనవి. మేము 70 మంది ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి. మూగసురదికి కుడివైపున రాత్రిపూట శాంతముగా నుండెను. వాస్టసులోని ఆల్బుక్లైక్ నైట్స్ తీడిన జర్మనులు విశేష ప్రయత్నములు సలిపి వ్యర్థమౌచినవారైరి.

రుమ్య

రమ్య రాయబారి.

సెల్వోగ్రడు, అక్టోబరు 31 - వెనుక బొంబాయిలో రమ్యరాయబారిగా నుండిన ఏం పోలోప్రభుగారు సహాయ విదేశమంత్రిగా నియమింపబడిరి

బాల్కన్

మసాలియా నాక.

లండను, నవంబరు 1: - మసాలియాను గ్రీసునాక ముంచబడినది. నాకలోనివారు కాపాడబడిరి.

రుమేనియా వారి ప్రకటనము.

బుఖారెస్టు, నవంబరు 1: - బుఖారెస్టుకు త్రిరమున 75 మైళ్లలోనున్న బ్రాటోకనును సమీపమున గల బోస్సాగుట్టను రుమేనియా వారి నాక్రమించిరి. వల్క్లునుకనుమలో రుమేనియా వారు శత్రువుల కొట్టిడి కలిగించి ప్రబోవాలోయనును ఆల్బు నదికిని మధ్య జర్మనులు తలపడగ తరిమిరి.

శత్రు ప్రయత్నములు వ్యర్థము లగుట.

లండను, నవంబరు 1: - రుమేనియను లిట్లు బ్రకటిం చిరి. - జూల్ ప్రాంతమునందు శత్రువులను ఇంకను వెంట దడుముచు 600 మంది కై వీలను, యుద్ధోపకరణములను పట్టు కొంటిమి. డ్రగోవ్జిక్ పరిసరము లందును మేము ముందునకు పచ్చి ప్రహోవాలోయనును శత్రు ప్రయత్నములను భగ్న పఱచితిమి. ఆల్బునదిచేత తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగింది దక్షిణ రంగమునందు మూర్చులేదు.

బల్గేరియనుల పరాజయము.

లండను, నవంబరు 1: - సెలోనికానుండి పరామి వారి టిల్లు తెలిపిరి. స్ట్రుమానది ఎడమగట్టున బల్గేరియనులను బ్రిటిషు వారి ఓడించి వారికి విశేషవ్యయ గలిగించి బరాక్లి జోమా యను గ్రామమును వశపఱచుకొనిరి. 315 గురు ఖైదీలు పట్టుపడిరి. కర్నా ప్రాంతములందు బల్గేరియను జర్మను ప్రయత్నములను సెర్వియనులు వ్యర్థపఱచిరి.

ఆంగ్ల విజయము

లండను, నవంబరు 1: - సెలోనికానుండి బ్రిటిషు వారి టిల్లు తెలిపిరి. కుంభవృష్టిగ వర్షము కురుయుచున్నను మేము బరాక్లి జూమాపట్టణమును వశపఱచుకొని 300 మంది ఖైదీలను పట్టితిమి. మనవస్త్ర మత్సర్యము. ఇంకను దక్షిణమున పోనెనీ, కుంలితను గ్రామములను గూడ స్వాధీనపఱచు కొంటిమి.

హాలండు

హాలండులో జర్మను గూఢచారులు

ఆమెస్టరుడం, అక్టోబరు 31: - రాటరుడంలో పోలీసు వారి గూఢచారిని పట్టుకొనిరి. అతడు మిత్రమండలిని గూర్చినట్టియు హాలండుకు హానికర మగునట్టియు విషయము లను జర్మనులకు తెలివెనని ఆతనియొద్ద దొరికిన పత్రములవలన స్పష్టమైనది. మరొకరిని గూడ పట్టుకొనెదరని తెలియుచున్నది.

పోర్చుగలు

సముద్రాంతగ్రాముల కుత్తరువు

లిస్బన్, నవంబరు 1: - గతశనివారమునాడు నార్వే వారిస్టిమరును ముంచిన సముద్రాంతగ్రామి నాయకుడు పోర్చుగల్ దేశపు సముద్రమునందు స్పెయిసువారివికాని నావలనన్నిటిని ముంచవలసినదని తనకు త్తరువులు వచ్చెనని చెప్పెను

తూర్పు ఆఫ్రికా

జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికా.

లండను, నవంబరు 4: - కడపటికార్య వచ్చినపిమ్మట ననటిస్థితిలో మూర్చులేదు. జయింపబడిన తావులలో తాత్కాలిక పరిపాలనా విధానము నేర్పరుపుటకు అధినివేశముల కాఖ లోని అనుభవజ్ఞు లొక రచటికి త్వరలో ఇంగ్లాండునుండి పోయెదరు. ఈయధికారి అధినివేశముల కార్యాలయమువారి అధికారమునకు లోబడి పనిచేయునని కారణముగా రడిగిన ప్రశ్నకు బోనురులా గారు సమాధానము చెప్పిరి.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(సం.)
(నూ విలేఖకుల వద్దనుండి)

సింలా

రాజప్రతినిధిగానికి వచ్చిన తంత్రీవార్త.

సింలా, నవంబరు 1:—30వ తేదీ గల యాతంత్రీవార్త ఇండియా పత్రికాగారి యొద్దనుండి వచ్చినది.

ప్రాస్తు ఆంగ్లరంగము.

లాబోర్స్ ఈశాన్యమున బ్రిటిషువారు చాల ముఖ్యములగు పెక్కుకందకములను 140 మంది శత్రువులను పట్టుకొనిరి.

ప్రాస్తు పరాసురంగము.

సోమురు ధక్షిణమున మైసన్బ్రియొద్ద జన్మములు అగ్నిద్రావకమును వదలి యొక పరాసుస్థానముయొద్ద తలపడిరి. గాని పరాసువారు గుండ్లను కురిపించి వారిని తరిమిరి. ఇహమాంటు సమీపమున కిరంగు లలితీక్రముగ కల్పబడినవి. అచటికి ఈశాన్యమున నొక రాళ్లగని పరాసు వా రాక్రమించిరి.

ఇటలీరంగము.

అడిజేలో యలోను కాన్స్లోలో నోవావిల్లాకు ఆగ్నేయమునకు పరాసువారు కొద్దిగాముందుకు వెళ్లిరి.

కన్యాంగము.

జోర్జ్ న్యూకంత్ తూర్పున శత్రువులు రహ్యచారి స్థానముల యొద్ద తీక్రముగపోరి 2 మెట్లను కళపరచు కొనిరి.

బొల్కను రంగము.

ఈజులోయలో రుమేనియావారు శత్రువులతో తలపడి 900 మందిని పట్టుకొనిరి. జయమునుకనుమలో పిస్కెల్లును రుమేనియావారు మరల కళపరచుకొనిరి. వైడెలు కనుమ ప్రాంతమున ప్రహారీవారి లోయలో పోరు జరిగినది. అచట అజాగో నాక్రమించితిమని భర్తములు ప్రకటించిరి. డాగ్రసు లావెల్లిట్ గర్జన కనుమలలో రుమేనియావారు శత్రువులను తరిమి 400 మందిని పట్టుకొని పశ్చిమమున ముందున కేగిరి. సాయలులోయలో రుమేనియావారు శత్రువులను తలపడి కొండలలోనికి తరిమి 700 మందిని పట్టుకొనిరి. జోబ్రుజా యొద్ద మార్పులేదు.

సెర్బియన్లలో సెర్బియావారు మరలకొంత స్థలము నాక్రమించిరి. బ్రాడికి వాయవ్యమున 2 మైళ్లలోనున్న కాస్టిలోవోను పరాసు వా రాక్రమించిరి. పశ్చిమమున శత్రువులకందకములను కొన్నిటిని పట్టుకొనిరి. జీర్జంటిని పట్టుకొనబోయిన శత్రువులను బ్రిటిషువారు తరిమిరి.

దక్షిణహిందూస్థానము

కృష్ణవరదలు

ఇండ్లు పశువులు కొట్టుకొనిపోవుట.

ఒక విలేఖకుడుపంపిన తంత్రీవార్త

బెజవాడ, నవంబరు 1:— నిన్నను కృష్ణానదికి వరద విపరీతముగ వచ్చినది. ఆనకట్టవీధి 21 అడుగుల నీరు పారుచున్నది. వరద అపవిత్రముగ వచ్చుచున్నది. పెద్ద కలింగల గోడ గండిలోనుండి ఒక అంగుళమునీరు ప్రవహించుచున్నది. నిన్న రాత్రి ఇంజనీరు నరసింహయ్యవార్లంగారు పెద్ద కలింగలయొద్దనే యుండి ఆత్మకథతో చూచుచుండిరి. ఆనకట్టకు దిగువను ప్రాతూరు యొద్ద నిన్న రాత్రి తెల్లవారు ఝామున 4 గంటలకు 150 అడుగుల పొడుగున గండి పడినది. ఇంత పెద్ద గండి ఇదివర కన్నదను పడలేదు. వెచ్చిన డెల్టా భాగ మంతయును పూర్తిగా వరదపాలైనది. గుంటూరు-తెనాలి-కేపల్లె-బెజవాడ తాలూకాలలో చాల గ్రామములు వరద పాలైనవి. ఇండ్లు-సామానులు-పశువులు కొట్టుకొని పోవుచున్నవి. చాలమంది మనుష్యులు గూడ మృతిపొందెరి. ప్రజల దుస్థితి చెప్పవరము గాకుండ నున్నది. బెజవాడపేరులు సహాయనిధిని నేవకన్యను నేర్చుచు చున్నారు. ఆపదకు పాల్పడిన ప్రాంతమున కొన్ని తావులలో కలరా గూడ వ్యాపించి యున్నది. బుడమేరుకు గూడ వరద వచ్చి ఏటిగట్టు తెగినది. గన్నవము తాలూకాలో పంటలకు చాల నష్టము కలిగినది. రైలుగట్టు తెగినది. ఎక్కివ్యాటిపు ఇంజనీర్ల శ్రీనివాసయ్యంగారు ఆరోగ్యస్వామిగార్ల గండ్లపడిన తావులలో నుండి పనిచేయుచు చున్నారు.

నందియాల వార్తలు

నంద్యాల, నవంబరు 2:— గత సోమవారము నుండి విపరీతముగా వర్షము కురియు చున్నది. పట్టణము చుట్టును ప్రవాహము లేర్పడినది. ఇండ్ల నేకములు కూలినవి. పురమంతయు వరదయైనది. వైరులకు నష్టము కలిగెను. ఇంకను వర్షముగి పోవు నూచనలు లేవు. ప్రజలు సహాయరహిత యున్నారు. ఇండ్లు నిలుచునట్లు లేదు.

పుదుచ్చేరి వార్తలు.

పుదుచ్చేరి, నవంబరు 1:— సంఘపు ఉపాధ్యక్షుడగు బైరజుగారు సంధి నియమములనుగూర్చి యువన్యాసము నాచేపించుచు సంఘాధ్యక్షులు బ్రయంకుగారు చెప్పిన వాక్యములను గొన్నిటిని పట్టణము వివిధముఖ్య ప్రదేశములలో నంటించిరి.

బొంబాయి

హిందూదేశ సర్వసేనాధిపతిగారు.

బొంబాయి, నవంబరు 1:— హిందూదేశ సర్వసేనాధిపతి జనరల్ సర్ న్యాగసు మన్రోగారు ఈశాన్యము 8 గంటలకు బొంబాయికి వచ్చెదనని యనుకొనుచున్నార వాని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి రాజకీయశాఖ కార్యదర్శియును బ్రిగేడియర్ జనరల్ వైటుగారును అపోలో బందరువద్ద కలసికొందురు. వారి గౌరవాధ్యము 17 సార్లు కిరంగి కల్పబడును. వారు బొంబాయిలో ఎంతకాల ముందునో తెలియుటలేదు.

సర్ చార్లసు మన్రోగారు.

బొంబాయి, నవంబరు 2:— హిందూదేశ ముఖ్య సేనాధిపతి సర్ చార్లసు మన్రోగారు ఈ యుద్ధమున “సింధియా” అను స్త్రీయ నందు దిగిరి. వారిని బ్రిగేడియర్ జనరల్ వైటుగారు, రాయల్ ఇండియన్ మెరిక్ దళపు యువోగ్రి లండ్మెన్ గారు మున్నగువారు కలసికొనిరి. బొంబాయి గవర్నరు గారికి బదులు రాజకీయ శాఖ కార్యదర్శి గారును ముఖ్య సేనాధిపతియును అపోలో బందరు వద్ద కలసి కొనిరి. మన్రోగారి గౌరవాధ్యము 17 కిరంగులు కల్పబడినవి.

బ్రాడ్ బరీకం పెరి

బొంబాయి, నవంబరు 2:— గత రుద్రవారమునాడు బ్రాడ్ బరీ మరల కంపెనీవారు సభచేసి మధురదాసు గోకుల దాసు కంపెనీవారిని తమ ఏజెంట్లుగా నియమించుకొనిరి.

ఒక ఇల్లు కూలుట

బొంబాయి, అక్టోబరు 2:— బజారు గేటువీధిలో ఒక పెద్ద ఇల్లు పడిపోయినది. 5 మంది మరణించిరి. అనేకులకు గాయములు తగిలినవి. ఇంటి వెనుకటిభాగమునకు 4 అంతస్తులుండెను. ఆభాగమునందు సుమారు 50 మంది హిందువులు నివసించుచుండిరి. ఇది పడిపోయి అనేకులు గోడల యడుగునపడి చనిపోయిరి.

బంగాళము

భారతీయ సంస్థానాధిపతుల సమావేశము

పత్రికాభిప్రాయములు.

ఇంగ్లీషువను పత్రిక.

కలకత్తా, నవంబరు 1:— ముందు సంస్థానాధిపతుల సంఘ మేర్పడగలదను నిశ్చయముతో మేమీ సమావేశమునకు స్వాగత మిచ్చుచున్నాము. ఢిల్లీలో జరిగిన ఈసమావేశమునకు సమావేశములు దారిని చక్క జేయుటకు చాల యుపకరింపగలవు. పె్పెట్ల ప్రభువుగారు సానుభూతిని చూపుచు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుచు ధారాళముగ సుపన్యసించిరి. గాన వీరి సమర్థతనుగూర్చి ఇదివరకే కలిగిన సదభిప్రాయము మరింత బలపడగలదు.

ఇండియా డెయిలీ న్యూసు.

ఇది పురోగమము. ఇది యశస్వరసని జాలకాలమునుండి హెచ్చరింపబడుచుండెను. ఇట్టి సమావేశములవలన సంస్థానాధిపతుల కుత్సాహము కలుగుటయేగాక వారికిని ఇండియా దొరతనముపాలికిని ఆనుకూల్యము హెచ్చుటగూడ చేపూరగలదు. సామ్రాజ్యమునకు సంస్థానాధిపతులు గొప్ప ప్రావుగా నున్నారని పెక్కుమంది మేధావు లిదివరకే వ్రాసిరి.

క్షేత్రమును పత్రిక

కలకత్తా, నవంబరు 2:— త్వోగో వ్యవస్థానాధిపతుల సంఘముకటి తిప్పక యేర్పాటు చేయడం ప్రస్తానాధిపులకు ప్రహారీయోగముగా నుండగలదని క్షేత్రమున పత్రిక వ్రాసినది.

పోలీసువారి సోదాలు.

కలకత్తా, నవంబరు 2:— ఇటీవల కలకత్తా డక్కా టిప్పుగా - బారిసాలు - మైసన్సింగు - నాకవోలీ మున్నగు తూర్పుజిల్లాలలో పోలీసువారు చాలయిండ్లను సోదాచూచి చాలమందిని పట్టుకొనిరి. వారిలో చాలమంది నౌకములకు కుటుంబములకు చేరిన విద్యార్థులు. వారిలో కొందరిని నిర్బంధవాసమున నుంచిరి.

కార్మికులు ప్రభువుగారు

డాక్టరింగును వదులుట.

డాక్టరింగు, నవంబరు 1:— యంగల్ వారము నాడు కార్మికులు ప్రభువుగారు డాక్టరింగు నుండి బయలుదేరు సమయమున ప్రజలును పురపాలక సంఘమువారును సన్మాన పత్రములను సమర్పించిరి. యుద్ధకాలమున పురాభివృద్ధిని గూర్చిన చాల కార్యములు భవలోపమున నాగిపోవలసి వచ్చి నందులకు చింతిలు చున్నారని ప్రభువు గారు నడిపిరి. అంతమాను ఇష్టముసంఘమువారి సన్మానపత్రము నొకంగిరి. “ప్రజల అభిప్రాయములను గవర్నరులు పరిగ్రహించుట సుకరముకాదు. నాఅభిప్రాయములను ప్రజలు పరిగ్రహించునట్లు చేయుట మరింత కష్టతరముగ వచ్చుది. నాకు కొంత అనుభవము గలదు. ఆనుభవముబట్టి నేను చెప్పుచున్నాను. యుద్ధానంతరమున కొన్ని మార్పులు జరుగుట సిద్ధి. అట్టిమార్పులలో పనిచేయుటకు ముందుగ ప్రజల అభిప్రాయములను పరిగ్రహించుటకు నాయధికారి కాలపరిమితి ముగిసిన వెనుక రాగలవారు వ్యవధి యుండగ నేవచ్చి గ్రహించుట యత్నవశము. ఆ మార్పులను కూలముగ జరుగుటను బట్టియే రాష్ట్రముయొక్క భావికాలపుసుఖిస్తితి ఏర్పడగలదు. ఆమార్పులను చేయుపని మనతోనుండదు. అందులకు గురము ముఖ్యులముగ నైన మండవోను గాన వారినిగూర్చి బంగారమున ప్రజలును గవర్నరును కలసిపనిచేయుట చాల సమంజసమని నేను మనఃపూర్వకముగ నుచువుచున్నానని” గవర్నరు గారుచిరి.

బర్మా

“జోరాస్త్రియను” నాకావిచారణము

నంగూరు, నవంబరు 1:— “జోరాస్త్రియను” నాకావిచారణమును గూర్చి విచారణమునందు పాల్గొనకపోయిన నన్నిటిని తెప్పి నెంటు గవర్నరుగారు చూచి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు విధించిన శిక్ష అక్రమమని తలచి శిక్షను త్రొక్కివేసినది. తెప్పి నెంటు గవర్నరుగారి కార్యదర్శి నంగూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి వ్రాసిరి.

మెయిలు స్త్రీమరు.

బొంబాయి నవంబరు 2:— గతమాసము 15 వ తేదీన బొంబాయినుండి బయలుదేరి పోయి ఖై నా అను మెయిలు స్త్రీమరు నిన్నటిదినము మార్చేల్సు చేరినది. గతమాసము 2 న తేదీన బొంబాయినుండి బయలుదేరిన నాగోయా అను మెయిలు స్త్రీమరు నిన్నటిదినము లండను చేరినది.

విత్తాప వారిణము.

డక్కాలో జార్జిమస్క్విన్నరు కంపెనీలో కోకో దొడ్డిగానున్న అంబికాదయాలు సీంగరు రు 10,000 లు హరించి నందున అతనికి 2 సంవత్సరములు కఠిన శిక్ష విధింప బడెను.

విద్యాభ్యాసార్థుల సమావేశము.

హిందూదేశమునందు విద్యాస్థితుల అభివృద్ధి కొరకు వివిధ రాష్ట్రముల విద్యాభ్యాసార్థులు రావోపు జనరలి మా సాంతరమున ఢిల్లీలో సమావేశ మగునట్లు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి తెలియుచున్నది.

అటవి పరిశ్రమలు.

అలహాబాదు, నవంబరు 2:— ఈ దేశమునందు అటవుల వలని లాభములను ఉపయోగములను గూర్చి హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ప్రకటింతురని తెలియుచున్నది. ఈ సందర్భమున అటవి పరిశ్రమలను గూర్చి విచారణలు జరుపుచున్నారు.

న్యాయస్థాన వార్తలు

(0)
జ్యోతిషాను పోలీసు కోర్టు.

భాక్తబహద్రుల బజ్జా సాహెబుగారు.

నవంబరు 2 గురువారము.

భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు.

జూలై 27 వ తేదీని కొంతమంది భారతీయ విద్యార్థులు

భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు. భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు. భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు.

భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు. భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు. భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు.

భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు. భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు. భారతీయ విద్యార్థులమీది కేసు.

విద్యార్థుల పోలీసుకోర్టు

సి. సి. ఎల్. వెల్లెగారు.

నవంబరు 2 గురువారము

నిపుణులైన దొంగలముఠా: క్రిందటి నెల 31 వ తేదీ

నాటిగాత్ర 9 గంటలపాటు కొండవీటి అమర్లదేశ్ కైపుడు

స్థానిక వార్తలు

(0)
జరుగబోవు సంగతులు.

నవంబరు 4 శనివారము.

హరిశ్చంద్రనాటకము (విక్టో. ద్రవిడభాష) రాత్రి 9 గం.

నవంబరు 5 ఆదివారము.

చిత్రనళియ నాటకము (విక్టో. తెలుగు) సాయం. 5 గం.

ప్రజాసేవనియమములు (ఉప. పచ్చప్ప) సాయం. 5-80 గం.

నవంబరు 17 శుక్రవారము.

జలతాన వస్తుప్రదర్శనము

నవంబరు 23 గురువారము.

మ. వి. కాన్వోకేషను.

సా. 4 1/2 గం

ఒక సవరణ: నిన్నటిదినము 9 వ పేజీలో ఆన్ డె

సెంటుమ్యుగారినిగూర్చి వ్రాసిన విషయమునందు 9 వ పంక్తిలో

ఉద్ద్యోగ సమాచారము: దక్షిణపురాభివృద్ధి

సహాయ వ్యవసాయాధికారి కె. రామకృష్ణులు నాయుడు

జ్యోతిషాను విద్యార్థిసంఘము, చిత్రనళియ

ము: జ్యోతిషాను విద్యార్థిసంఘముయొక్క ఆరవ సావం

బాస్రా మిలిటరీ గవర్నరు ఉత్తరువులు.

కరాచీ, నవంబరు 1.—బాస్రా మిలిటరీ గవర్నరు

స్థానిక జిల్లాకలెక్టరు దివాన్ బహదర్ ఆర్. రామ

కృష్ణజిల్లా భీమవరం తాలూకా చెరువుపల్లి గ్రామము

రేపల్లె రైలుపేట.

(తెన్ని వాసుల దురవస్థ)

తాలూకా ఆఫీసుకు ఎఫీట దక్షిణముగ ఘనము 80

యకరముల భూమిని యిల్లసలములకు కొందఱు తలా పడి,

దంత చూరము

డబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0

ఈ దంతచూరముతో పండ్లు తోముటలక చిగుళ్లు

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0.

మాతామర తైలము ఒక్కడబ్బిపై నాలుగు అణాలకు

జీర్ణరసాయనము: ఈమాతలను సేవిం గు

వలన అర్కము పునరుజ్జవును. జీర్ణకోశము బాగు

వడి రసస్రావము క్రమముగ గలుగుచు మలబద్ధ

ము మానును. 25 మాతల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.

సేవాళి దేశ్పు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ... 80-0-0

కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ... 2-0-0

గోరోజనము, మంచిది " ... 2-0-0

ఆదిపచ్చికానా లేక జున్ను " ... 7-0-0

రసభస్మము తులము 1-కి రూ 0-0-10

అమృతాంజనంధిపో; బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు

THE GREAT WAR.

The Verdun Victory: Territorial Gain.

Balkan Offensive: British Successes.

RUMANIAN OFFENSIVE: ENEMY PURSUIT CONTINUES.

The Marina Outrage: Six Americans Killed.

[Reuter's Agency.]

THE SOMME FRONT. SOMME OPERATIONS. Verdun Victory Territorial Gain.

LONDON, November 1.

Reuter's representative at French headquarters says that the importance of the territorial gain at Verdun on the 24th instant lies in the fact that we turned the enemy off the highest ground on the right of the Meuse, and we are now able to prepare for a contemplated operation without observation by the enemy. They enemy have been trying to isolated Douaumont by gunfire and to prevent the bringing up of supplies, but they have not been successful.

British Congratulations. Sequel to Glorious Defence.

LONDON, November 1.

Reuter's correspondent at headquarters says that Sir Douglas Haig has conveyed British congratulations to General Joffre on the Verdun success, which is a fitting sequel to its glorious defence. General Joffre has replied sending thanks to his valiant British comrades, which are a fresh pledge of the warm sympathy existing between the two armies.

Successful British Raids.

LONDON, November 1.

General Haig's afternoon reports successful raids on enemy trenches northeast of Festubert and at Messines.

German Attacks Shattered.

LONDON, November 1.

PARIS:—A Communique says:—We have again progressed northeast of Les Boeufs. Violent enemy attacks at Sailly-Saillisset were repulsed. We took seventy prisoners. The night was relatively calm on the right of the Meuse. A German attack southwest of Altkirch, in the Vosges was repulsed.

Balkan Front.

THE BALKAN OFFENSIVE. Bulgarians Defeated.

LONDON, October 31.

A French official message from Salonika says the British defeated the Bulgarians on the left bank of the Struma and inflicted sanguinary losses on them. They also carried a village of Barakhdzuma, which was strongly held by the enemy, after a violent fight, taking 315 prisoners. The Serbians repulsed counter-attacks by Germans and Bulgarians in the Cerna region.

Great Britain.

GERMAN MONEY IN ENGLAND.

Mr. Asquith's Statement.

LONDON, November 1.

In the House of Commons Mr. Hunt asked whether the millions held by public Trustee for Germans till after the war, were to be considered an asset for Germany in peacetime, and, if so, were British businesses in Germany to be similarly treated. Mr. Asquith replied that it was not in the public interest to make a statement at present regarding the precise manner in which the Government proposed to deal with the matter.

OPERATIONS IN MESOPOTAMIA. War Office Work.

LONDON, October 31.

In the House of Lords Lord Derby described what the War Office had done to supply troops in Mesopotamia since it took over responsibility. He emphasised the great difficulty of transport from Basra to the front, but claimed that the measures taken would bring the system as near perfection as possible. The barges originally sent out were practically useless as they could not pass the part of the river called the Narrows, but many new barges were being sent out. Railways were being constructed rapidly, and labour was being obtained from India. Since July 20th the daily average of food sent up the river had risen from 222 tons to 860 tons, and the troops, with a few exceptions, were receiving full rations. Munitions were ample, and over 17,000 tons of clothing had been sent out since July.

In the House of Commons Mr. Yate asked in view of the recommendation of the Bengal Chamber of Commerce will measures be taken to apply the Military Service Act to Europeans in India? Mr. Chamberlain replied "No." I am not aware of such a recommendation.

Sir Henry Dalziel asked a question regarding the work and remuneration of Professor Ethe an unnaturalised German at the India Office.

Mr. Chamberlain said Professor Ethe has been engaged since 1872 in compiling a catalogue of Persian Manuscripts in the Library of the India Office. Since the first volume was completed in 1901, no payment has been made to him. The Honorarium for the second volume has not been fixed pending its completion.

Lord Derby read a telegram to the Colonel Office from Mr. Godfrey Collins from Basra dated 28th October describing Basra as a hive of industry with the American hustle and British adaptability. A port is being created and town erected. Five mixed storeships have been cleared in twelve days and each troopship is emptied on arrival. Situation is well in hand and there is no need for anxiety. He has quoted a private letter from General Maude to Quarter Master General stating that General Grey capably assisted by General Hughes had taken over the sole control of the river transport and things were already moving much more briskly. Barges were being constructed in Dockyards of Anglo-Persian oil company at Abedan and arrival from Singapore of a couple of sternwheelers, some barges, and docks had helped to speed up. The expected arrival of other barges enabled a confident view to be taken. The quantity of ordnance stores was most gratifying. If steady stream was kept up it should be all right. He hoped that soon there would be better transport to the front. Sheikh Saad Sinn Railway was being completed to Nasiriyah and would soon reach Khamsiyah Ruernkh Amarah line was being pushed on as hard as possible regarding the food. The quarter-master general and General Scott who had been sent out to supervise had reported that the situation was more satisfactory. The War Office now received the weekly telegraphic report from the Director of Supplies thus keeping in close touch with the requirements of force. The scale of ration was adequate and improving though there was still shortage in alternative diet. Thus we were unable to give men choice. The force was at present fed with fresh meat and supply of frozen meat had been tentatively arranged pending delivery of refrigerating barges which might be completed in from two to six months. At present there was no reason to fear shortage of fresh meat. Large supply of mechanical transport was ready to be sent out if it could be properly used.

There was no difficulty in obtaining horses. He hoped that the strengthening of Veterinary Department would result in their getting horses and Mules in good condition. Director of ordnance had taken over the charge of ordnance service at Basrah. The flying corps had been reinforced and hospital fleet considerably augmented. By using the passenger steamers it was now possible to transport the sick and wounded without delay in reasonable comfort. The supplementary hospital ships replete with every comfort would be available next year. The numbers of tugs cargo and waterbarges iceplant workshops were being constructed for which 1369 skilled men and 2000 unskilled had been sent or were being sent from Britain and Egypt. The Colonial Office had been approached with a view to obtaining labour from west Africa and Nigeria. The Railway board had been formed to co-operate with the Indian Engineering Association with a view to expediting the supply of staff plant and material for Railways. Lord Derby detailed increase in medical facilities mentioning that a base Hospital, double ordinary size, with over eighty tons of stores, had been despatched to Bombay where it would be under direct control of the G. O. C. India and would be kept fully supplied and be able to meet promptly all demands from Mesopotamia. All tired units were being relieved as far as possible by fresh troops.

Greek Affairs.

LONDON, November 1.

In the House of Commons Mr. Ronald McNeill drew attention to the Greek Official Statement that the Allied Governments had refused to recognise M. Venezelos and his Government. Mr. Lynch strongly criticised the Foreign Office for "propping up that outpost of Germanism, King Constantine". Lord Robert Cecil took a strong exception to Mr. Lynch's speech, and said that we desired nothing more than Greece's greatness and prosperity. We believe that benevolent neutrality is the proper attitude for Greece, but we believe that anything which separates her from the Allies must end in disaster for here which will last long beyond the present war. Lord Robert Cecil pointed out that we did not go to Salonika at the invitation of M. Venezelos as an individual, to whom Lord Robert Cecil paid a high tribute, but of the Greek Government. He strenuously denied that the French Government disagreed with our policy with regard to Greece. Complete unity had been reaffirmed by the recent Boulogna Conference. Lord Robert Cecil proceeded:—"Wherever we find a portion of the Greek dominions which is in fact under the governance of M. Venezelos or the Provisional Government, where the great majority of the population recognise him as Governor, we recognise him as 'de facto' ruler of that portion."

TELEGRAMS.

Excess Profit Tax on Electric

Companies.

LONDON, November 31.

'LONDON Gazette' announces that the Board of referees has raised the percentage standard for excess profits tax on electricity supply, electric traction undertakings and Electric Tramways in India to seven per cent for companies and eight for other concerns.

ROUMANIA.

Operations in Transylvania.

Enemy Continually Pressed.

LONDON, November 1.

BUKHAREST.—A communique says:—The Rumanians have captured Mount Rosca, near Bratocsa, 75 miles north of Bukharest, taking prisoners. The Rumanians continue to press the enemy northwards in the Vulkan Pass, and have repulsed German attacks between the Pratoval Valley and the River Alt.

Enemy Attacks repulsed

LONDON, November 1.

A Rumanian Communique says: The pursuit of the enemy in the Jul sector continues. We have taken six hundred more prisoners and a great quantity of war material. We progressed at Dragoslavele and repulsed an enemy attack in the Prahova Valley. Violent fighting took place east of the river Alt. There is no change on the southern front.

RUSSIA.

Russian Politics.

Assistant Foreign Minister.

LONDON, November 1.

PETROGRAD.—M. Polostzeff, formerly Consul in Bombay has been appointed Assistant Foreign Minister.

Holland.

German Espionage in Holland.

A Spy Arrested.

LONDON, October 31.

AMSTERDAM.—The 'Telegraaf' says that a German spy has been arrested at Rotterdam and that the police have seized material showing that he furnished reports regarding the allies and also information endangering the safety of Holland. Further arrests are imminent.

War At Sea.

LONDON, November 1.

SKIBBEREN.—Two German submarines attacked the 'Marina'.

Greek Steamers Sunk.

The Greek steamer "Masalia" has been sunk. The crew has been landed.

German Order to Submarines.

To Sink all Ships Except Spanish.

LISBON.—The Commander of a German submarine which sank a Norwegian steamer on Saturday informed the Captain that he had been ordered to sink all ships in Portuguese Waters, except Spanish.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, November 1.

The following telegram dated the 30th October has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The British captured several important enemy trenches north-east of Lis Boeufs and took 140 prisoners.

The Germans, using liquid fire, attacked a French position, near Masonete, south of the Somme, but were driven back by barrage and machine gun fire. A very violent artillery struggle continues in the region of Douaumont. The French carried a quarry north east of Douaumont.

The Italians have made slight advances in the Adi valley and south east of Nova Villa on the Carso.

The enemy launched a series of desperate attacks on the Russian positions east of Dorna Vatra and captured two heights.

The Rumanians attacked the enemy in the Uzul valley and captured 900 men. They also retook Piscul in Gylmes Pass. Fighting continues in the Prahova valley in Predeal Pass region where the Germans claim to have taken Azuga. The Rumanians have repulsed the enemy in the region of Dragos Lavelle and Turzburg Pass, taken 400 prisoners and made progress on the left. The Rumanians are attacking in the Jul valley and they drove the enemy back into the mountains capturing 700 prisoners.

The situation on the Dobrudja is unchanged.

The Serbians made fresh progress in the loop of the Cerna.

The French captured Cardilove, two miles northwest of Brody, and further to the left captured a system of enemy trenches. The British repulsed an enemy attempt to seize Ormanti.

TELEGRAMS.

Calcutta.

The Indian Chief's Conference.
Press Opinions.

CALCUTTA, November 1.
Commenting on the Viceroy's speech the "Englishman" welcomes the conference as foreshadowing a future Council of Princes. Such conferences as that in Delhi will do much to propose the way. Lord Chelmsford made the position perfectly clear in his address which is characterised by the sympathy and dignity that will enhance the good opinions already formed of his diplomatic and statesman-like qualities.

The "Indian Daily News" says:—This is a step in advance that has long been advocated and many able and well informed writers have exercised their pens in pointing out how such constitutional assemblage would not only be a source of great gratification to the Chiefs themselves but tend to promote harmonious relations between the Government of India and the Ruling Princes of the land who are a source of strength to the Empire.

Assam.

Lord Carmichael Leaves Darjeeling.
Replies to Farewell Addresses.

DARJEELING, November 1.
H. E. Lord Carmichael received a farewell address from the public and municipality on his departure from Darjeeling on Tuesday. In the course of his reply he regretted that financial restrictions due to the war had prevented various schemes for the development of the town.

In the course of his reply to the Anjuman Islam His Excellency said: It is hard at times for a Governor to understand and it is often even harder for him to make himself understood. I know from experience and just because I do, I am able to assure you that it may be greatly to the advantage of Bengal that my successor should come here in time learn something of the feelings of the people of Bengal and of the true nature of its problems before he is called on to deal with those questions which are bound to come up after the conclusion of the war, on the solution of which so much of the prosperity and happiness of the people of this Presidency will depend. The solution in its large aspect at any rate, will not lie with us alone. Perhaps it will not even lie chiefly with us, but I hope most sincerely that in Bengal the Governor and the people will work together.

Bombay.

Commander-in-Chief.
Arrival in Bombay.

BOMBAY, November 1.
His Excellency the Commander-in-Chief in India, General Sir Charles Munro, is due to land at the Apollo Bunder on his arrival at Bombay for the Persian Gulf at 8 o'clock this morning. His Excellency's arrival will be public. A salute of seventeen guns will be fired and guards of honour will be furnished by the Royal Irish Fusiliers and the Bombay Volunteer Rifles. His Excellency will be received on landing by the Secretary to the Government in the Political Department representing H. E. the Governor of Bombay who is away in Kashmir, by Brigadier-General W. C. Knight, commanding Bombay Brigade and by numerous other naval, military and civil officers. How long the Commander-in-Chief will remain in Bombay is uncertain. While in the city His Excellency will be the guest of General Knight.

LATER.—His Excellency Sir Charles Munro, the new Commander-in-Chief, arrived in Bombay this morning from Mesopotamia on board S. S. "Scindia". The arrival was public. His Excellency was met on board by Brigadier-General W. C. Knight, Officer Commanding Bombay and Commander Lumsden, R. N. Director, Royal Indian Marine. As the party landed at the Apollo Bunder, Sir Charles Munro was received by the Secretary Political Department, representing H. E. the Governor of Bombay, Lieutenant Huddleston, R. N. Mr. Vincent, Commissioner of Police, and other military and naval officers. His Excellency inspected the Guard of Honour furnished by a company of Royal Irish Fusiliers and the Bombay Volunteer Rifles, and then motored with General Knight to the latter's residence. A salute of seventeen guns was fired announcing the arrival.

BURMA.

The Wrecked Zoroastrian.

Orders Reversed by Government.

RANGOON, November 1.
In a communication to the District Magistrate the Secretary to the Government states: Lieutenant Governor after perusing the proceedings and finding of the court and assessors in the marine inquiry into the circumstances attending the stranding and total wreck of the S. S. "Zoroastrian" in the Nya Yot Bay off Bassein coast, has reversed the finding on the ground that it was unjustifiable and also taking into consideration the recent sad motor car mishap to Mr. Otcle, the second Officer, who had both his legs fractured has asked that his certificate which had been recommended for suspension for nine months be returned to him at once.

Sind.

Public Notices in Basrah.
Issued by Military Governor.

KARACHI, November 1.
Major Gordon, Military Governor of Basrah, has issued a series of public notices as follows:—No person shall sleep in coffee shops by night. Any person disobeying this order is liable to be punished by imprisonment for a period of 7 days or fine up to Rs. 25.

Mudhtars shall keep the Military Governor and the G. M. G. informed of any bad or disaffected characters resident in the Nakhallas. Any Mudhtars who fail to do so will be liable to be dismissed.

TELEGRAMS.

Any shop-keeper selling goods above the rates laid down shall be liable to be punished by fine up to Rs. 500.

Persons moving about the streets after dark must answer when challenged; otherwise they are liable to be shot.

Any person caught stealing road lamps will be severely punished.

No persons will be permitted to hawk without a license. Any person so doing is liable to have his goods confiscated and be punished by fine up to Rs. 20.

Carriage drivers and 'Bellmarchis' plying for hire shall in all cases give preference to British officers, European ladies and Government servants. Failure to obey this order will render the persons concerned liable to severe punishment.

Mysore.

The question of the separation of the judicial from executive functions in Mysore has been under discussion and both official and non-official gentlemen interested in it have exchanged views and made suggestions on the subject. From such information as is available in Calcutta it would appear that it has been found impossible to have at present complete separation of the two functions, but their deliberations have resulted in some definite suggestions which have been circulated for opinion among various bodies and persons. It is understood that there is a strong feeling against separation mainly on the ground of expenditure and the officials are almost unanimous in their opinion that Magisterial powers should remain with the executive officers. These suggestions with the opinion of the public will shortly come before the government for consideration.

Although the full scheme is being treated confidentially some of the important suggestions are before the public and are to some extent known in Calcutta. They may be given as follows:—

The total cost of the proposed scheme should come up to Rs. 1,68,591. Deducting the pay of the officers who will be observed in the new scheme the net cost would be Rs. 1,41,204.

(1) Deputy Commissioners will continue to be District Magistrates, as it will cause inconvenience and dislocation of business if they are replaced entirely by a fresh set of officers.

(11) For the disposal of original criminal work now done by the Subordinate Revenue Officers, a separate agency may be provided viz., (1) 8 special first class magistrates, one for each district, to be located at the district headquarters, (ii) 19 special second class magistrates to be located at convenient centres, for the trial of second and third class cases and (iii) benches of Magistrates may also be constituted wherever practicable to take part in the trial of second and third class cases; and on such benches a place may be found for duly qualified special Sub-Magistrates.

A suitable distribution of taluks among the special second class magistrates has been suggested with due reference to the statistics of the work of the various magisterial courts in the state during the past official year. This is intended to approximate equalisation of business, and what is much more important, promote the convenience of the local population in regard to distance. The distribution suggested is a tentative one and may be modified as experience may suggest. District Magistrates will no doubt be able to make the work of these Magistrates as nearly equal as practicable by a system of transfers of cases.

(14) The above arrangements will allow the withdrawal of criminal work from all Assistant Commissioners and Taluk Officers, but Sub-Divisional officers may continue to be Ex-officio first class magistrates exercising only the powers referred to in Chapters VIII to XII of the Criminal Procedure Code, which are essentially of an executive character.

(IV) Appeals against convictions by second and third class magistrates will be heard by the District Magistrates or by the special first class magistrates whenever they are transferred by the District Magistrates to them.

V. The new staff of special magistrates would form part of the judicial service like munsiffs and sub-judges and district judges. The appointments of munsiffs and sub-judges may be arrangeable with those of the new special magistrates, in order that officers trained in both civil and criminal work may be available for promotion to higher appointments in the Judicial Department.

BRIEF TELEGRAMS.

BOMBAY, November 2.

The P. and O. steamer "Khiva" which left Bombay on the 15th ultimo arrived at Marseilles on Wednesday the 1st instant, all well.

The "Nagoya" which left Bombay on the 2nd ultimo arrived at London on Wednesday the 1st instant, all well.

CALCUTTA, November 1.

The "Statesman" commenting on the Viceroy's speech says:—It can scarcely be doubted that before long the council will be a fact and that its deliberations will be a source of benefit to Native States and of strength to the Indian Empire.

ALLAHABAD, November 2.

It is understood that the Government of India will shortly publish an important note relating to economic development and possibilities forests of this country. In this connection many enquiries relating to forest industries have been made by private firms who are desirous of participating in their exploitation.

It is understood that proposals are under consideration to hold a conference of the Directors of Public Instruction at Delhi towards the end of January next to discuss about educational developments in India.

TELEGRAMS.

It is understood that the Cochin Darbar have decided to retire on pension on the Chief Judge of the Chief Court Mr. V. K. Sankara Menon, on his reaching shortly his fifty fifth birthday.

Notwithstanding a more or less authentic contradiction of the popular rumour that Raja K. C. Manavedan Rajah is in the running for the Indian Executive Councillorship, the "West Coast Spectator" repeats emphatically that the Rajah is in the field and that his candidature is powerfully backed.

The election of the Chairman of the Tellecherry Municipal Council came off on Monday last and resulted in the election of Mr. G. V. Gopalan Nair, the Vice Chairman, by eleven votes against three secured by Rao Bahadur T. C. Narayana Kurup the late Chairman. Mr. Gopalan Nair has been the Vice-Chairman for the past few years and also acted as Chairman.

As the result of collapse of a house in Bazargate Street, Bombay, on Wednesday morning, five persons were killed and several others received injuries. The rear portion of the house, which was a four storied one and was tenanted by some fifty people, mostly Hindus, collapsed from the roof to the ground floor burying a number of people under the debris.

At an extraordinary general meeting of the Bradbury Mills, Bombay held on Wednesday, Sir Shapurjee Broacha presiding, it was resolved that the firm of Messrs. Mathradas Goculdas and Co., be appointed agents of the mills so long under the management of Messrs. Bradbury and Co., under the same terms and conditions for the rest of the term for which Messrs. Bradbury & Co., were appointed agents.

Latest Telegrams.

LONDON, November 1.

Replying to Mr Cornwall in the House of Commons Mr. Bonar Law stated that situation in German East Africa had not altered since last communique. An experienced officer from Colonial service would shortly leave England to establish provisional Civil Administration in the conquered parts. Asked whether this office would report to South Africa or to Colonial Office, Mr. Bonar Law replied "to Colonial Office".

Mr. Runciman stated that he was communicating with Mr. Bonar Law regarding the possibility of arranging an exhibition of British manufactures in the principal commercial centres of Dominions. Extensive preparation was essential if exhibition was to be practicable.

During Committee stage of Special Register Bill, Mr. Asquith said the Government was very anxious to afford qualified naval and military men and munition workers facilities to vote in any possible election and the Government intended to legislate accordingly. The Government further undertook that the question of enfranchisement of seamen and soldiers as such, should be brought to an early issue.

British Communique says: British and French local attack east of Les Boeufs gained ground. There was heavy hostile shelling between Le Sars and Gueddecourt and in the neighbourhood of Schwaben redoubt. We bombarded trenches south of Hulluch with good results. The enemy raid west of Angres was easily repulsed. Aircraft did useful reconnoitering work and bombed enemy batteries. One hostile machine was driven down damaged. One of ours is missing.

A British official message from Salonika says:—In spite of heavy rain we captured Baraklidzouma by a smartly executed attack taking three hundred prisoners. Our losses were light. We also occupied the villages of Prosenik and Kumli further south.

LONDON, November 1.

Russian Communique says fierce battles are proceeding in Galicia south of Broezany and on Narajovka river where the enemy are attacking in several places. Enemy are also attacking in wooded Carpathians, but nearly everywhere have been repelled. Communique indicates that enemy have made some progress in Alt valley on Rumanian front.

M. Albert Sarraut has been appointed Governor of Indo-China in succession to M. Roume resigned owing to health.

Telegram from Zurich says:—Men of Austrian Landstrum, between 45 and 50, have been called up.

Telegram from the Hague says:—Several members in the Budget Committee recommend strengthening of Dutch Indian forces as speedily as possible.

Telegram from Longbranch, New Jersey, says that President Wilson, on learning that six Americans had been killed when "Marina" was torpedoed, to telegraphed to Lansing to expedite securing of facts. Lansing replied that he had asked Dr. Page for information also that he was informally enquiring in Germany.

Telegram from Columbus Indiana says that Judge Hughes indicated that he would not prohibit export of munitions.

MELBOURNE: Referendum figures hitherto are "No" 966000 "Yes" 883000. Resignation of Ministers Hugh Gardiner and Russell have been accepted.

BRISBANE.—Mr Givens, Member of Senate, and Mr. Bonford, Member of House of Representatives who are both in favour of Conscription, have been expelled from labour party.

SYDNEY:—Score of New South Wales Labour Members of Parliament have withdrawn their support from Holman who has formed a new party.

Telegram to "Times" from Sydney says:—Whatever be ultimate result of Referendum, profound political changes are certain Premier Hughes cannot remain in office, unless he forms a Coalition with liberals. Such a Coalition could control House of Representatives, but opponents of Hughes would dominate Senate and would use their strength.

ఆంధ్ర దేశమున నతివృష్టి.

గుంటూరు జిల్లాలో

కుంగభద్రా ప్రభుత్వము.

I

లోగడ కృష్ణ వేణీ ప్రవాహాంతరమున నష్టమందిన కొన్ని గ్రామములపై ప్రస్తుతము కుంగ భద్రా ప్రవాహంబున నోలలాడు మా గతియొక్క పరియోచింప వేడెదము. ఈ కుంగభద్ర మగ్రామమునకు తూర్పుభాగమున దైదు ఫర్లాంగుల దూరము దున్నది. ఈ నెల 14 తేదీ మొదలు కురిసినవర్షాంతరమున మగ్రామమునకు నైఋతి భాగ మందగునట్లు నల్లమద బంగాళావర్షమందెచ్చు 21 పులక తూములనల్లను ఈకుంగభద్రపాంగి క్రమక్రమముగా విజృంభించి చాల పొలములు ముంచి వేసెను. 25-26 తేదీల నాటికి క్రమక్రమముగా గ్రామ మంతయు జనులు భయపడి గ్రామము చుట్టును కట్టలువేయ మొదలిడిరి. 27 వ తేదీనాటికి మగ్రామమునకు దక్షిణముగా కుమారు 6 మైళ్ళదూరము దున్న (యారకాలవ అనే పేరుగల) నల్లమదవాగు పాంగి దాని సమీపములను అప్పికట్ట, పూండ్ల, గుడిపూడి, వన్నరా గ్రామాదుల మంచుచు ప్రళయాలమువలె వచ్చుచున్నది వార్తలు వచ్చెను. అంత జనులు భయపడసాగిరి. తిరిగి 28 తేదీ 5 పనుల వర్షము కురిసెను. 29 తేదీ రాత్రి ఇంతింతవర్షమని నేను వర్షింపజాలను. కొందరు 20 పనులు లుండునని వర్ణించుచున్నారు. ఇంతకన్న ఆకసము బ్రద్దలై పోయినదని చెప్పిన వింతయుండదు. రాత్రి రెండు యాములు లగు నప్పటికి చుట్టునున్న కట్టలు పాంగి వరద గ్రామముపై రేగెనది. జను లందరు ఇదియే తమ జీవితకాల మందు కడపటిరాత్రి యని భావించిరి. ప్రళయకాలగర్జనలలో మేఘధ్వని మ్రోయుచుండ ఆకసము విచ్చినట్లు వర్ష భారకారుమంద పిడుగులు పడినట్లు ఒక్కొక్క ఇల్లుగిల్లి గిల్లి మని పడుచుండ కొన్ని గోడలు నామమాత్రా వశ్యమై గూలుచుండ ప్రవాహము బజారులందు ప్రవహింప దొడంగెను. అంత చివరభాగము దున్న కొన్నియిండ్లలో 2 గజముల లోతు మీరు నిలుచుటచే బాలుర తోడను వృద్ధుల తోడను నాయావారలు ఉండనెలవులు లేక గ్రామ మధ్యమునకు చేరి ఘోషం ఘోషం దుఃఖింప సాగిరి. ఇట్టి స్థితిలో 30 తేదీ అరు డో ర య మ యె సు. ఎవ్వని ముఖమందు చూచినను రక్తము లేదు. గడ్డివాములన్నియు తడిసి ఒక్కొక్కవామిలో 2 గజముల నీరు నిల్చుటచేతను కొన్ని వాములు కొట్టుకొనిపోవుటచేతను పశువులకు మేలేలేదు. ధని కులకు పాతెగ్గనవేసిన బిడార్లు తడియుటచేతను బీదలకు లేకను జనులు తిండికి మాడుచున్నారు. ఇట్టి సందర్భమున మగ్రామమునకు దక్షిణముగా 2 మైళ్ళదూరమున అప్పికట్ట డ్రైక్రాఫానలోకు బోడిపాలెం గ్రామమునకు నైఋతి భాగ మం కొక పెద్దగండి పడినదనియు అయ్యది ప్రళయాలమువలె మెలనేసికొనుచు బోడిపాలెం, గోపాపురం, యిటుకంపాడు, వెలగాయపాలెము, కొడివానిపాలెము, వెదపాలెము, మొదల గు గ్రామముల ముంచుచు వచ్చుచున్నదనియు వార్త వచ్చెను. దీనికంతకును కారణము మగ్రామమునకు మైలుదూరమందుండిన గుంటూరు బాపట్ల కొట్టు 2 1/2 ఫర్లాంగులలోకల చస్తా చాలకపోవుటయేయని నిస్సందేహముగా చెప్పవచ్చును. రెండవ కారణము నల్లమద బంగాళావర్షగల మురుగుకాల్య యనవచ్చును. కాననో పాలకులారా! దక్షిణము మగ్రామోపద్రవస్థితిని చిత్తగించి తగువనతుల నేర్పించుచు భవిష్యద్వర్షమునకైనను చస్తా ఇంకను వికాలముచేసి నుష్కము బ్రతికించెదరని వేడుచున్నాము. — సంఘాత లక్ష్మీనరసింహాచార్య.

II

గోదావరిజిల్లా అమలాపురము తాలూకా.

చిత్తకాశ్యో తీవ్రమగు నెండకాయుట యిక్కడి కాలస్యభావము యుండెను. ప్రభుపాదమున గొంచెము దినములే యెండకాసి యీనెల 16 వ దినము మొదలు అపారముగా వర్షించినది. నమ్రు నమ్రు గొడ్డి కొడ్డిగా మాత్రమే తెరపి యిచ్చుచు. మింటికి నుంటికి నేక భారగా, రేయం బనల్లు కుండలలో గ్రుమ్మరించినట్లు జోరుక వాన కురిసెను. కాలిధాన్యములలో 'రసంగి' అగ దినును పరిమియందు, అనగా, చిపావళికి, కొత్తవచ్చును. ఆసస్యముగూడ, ఈగోదావరి డెబ్బలో బండితురు. ఆసస్యము ఈసంవత్సరమున జక్కగానే ఫలించెనని చెప్పుదురు. ఫలించినదేమి? కొన్ని చేలోనుంచిన పనలారకుండ ప్రభునట్లును, కొయని చేలు నిలబడకుండ భూమివయ నొరగి నీటం గలియునట్లును వర్షించి

యంతింతనరాని నష్టము చెప్పెను. దీపావళి రేపనగా నొక కొంత తెలిపియిచ్చి సూర్యరశ్మి యగపడెను. ఇక నీయతి వృష్టి బాధ తొలగెనని తలంచి కన్నకులు చాతేమమయన పంటబ్రావుచేసికొన యత్నింపగా నిన్న సాయంకాలము నుండి యా కా శ ము పాం ద్ర మే ఘు చ్చు న్న మ యి ఆరాత్రియు నేటిపవలంతయు మున్నుకంటె నిమ్మడిగను, ముమ్మడిగను గురియుచున్నది. ఈధారాసంపాతము చేత గుంటలు చెలువులయి, చెలువులు మహాసరస్సులయి, సరస్సు లునదులయి, నదులు సముద్రము లయినవి. ఈయమలాపుర సీమ సముద్రప్రాంతమందున్నది. ప్రాంతభూము లందలి చేలు సముద్రోపరితలముకంటె మిట్టలుగావు. మురుగునీరు పోవు మాగ్గులు లిక్కడ సరిగాలేవు. అందువలన సామాన్యత వానలకే వెక్కు కేదారములందు జలము జానుదప్పుముగా నుండును. ఇప్పుడు మెలకొలదియయి, గొంతుబడియయి, తలమునకలయి యితరజాతి శాలినస్యములకు గూడ వినాశ కరముగా మన్నది.

నిరుడును వర్షములు తుద నధిక మయినవి. అప్పుడొక చిన్నయువైనవంటి యలవచ్చి వరిచేలం జొచ్చెను. దానిచే నవిచాలభాగము చెప్పెను. పశుభంక్తియనఁ జనికొని వయసు గొన్నిగింజలు కన్నకు లాకర్షించుటచే పన్నురిమైపయినను వీరికి వారకదయ్యెను.

ఈవర్షము మునిఁజెప్పినట్లు వరిచేలకే కాక, ఇప్పుడు యావనస్థితిలో నున్న కందిచేలకును, ప్రారంభదశలో నున్న జొన్న చేలకును మిరపతోటలకును, పొగనారు మళ్ళకును మృత్యుప్రాయముగా నున్నది.

III

భీమవరం

31-10-16 సం|| ఈ తాలూకా అంతయు పల్లపు సాగుకలది. ఈయేట వర్షము లధికమై కొల్లెరుకు, ఎర్రకాల్వయు, ఎర్రతట్టి యదివరకే నీటిముంపుకలిగి వరిచేల చాలా భాగం మొదలంట నశించినవి. అక్కడక్కడ మెరకగ్రామములలో చిన్న వరిచేలు ఈనుచున్నవి. నేటికి భద్రకొండు దినములనుండి తేలిపిలేకుండ వర్షించుచున్నది. అందులో గత రాత్రి కురిసిన వర్షమువలె ఆరువందల పైనుండి ఇల్లు తుణమై నను విడువని ఇంత సంతత భార యెన్న దూమాడలేదని వెద్దలను చున్నార వరిచేలన్ని నెలంటు కడినవి. రాత్రి వెనుకాలి పీచి నది వెక్కువోట్ల యిండ్లు, గోడలు, చెట్లున్నూ కూలిపడి జలావృష్టమై వెద్దసంతోభ గలిగించినది. ఇంకనుతగ్గలేదు. దైవగతి యెట్లున్నదో తెలియరాదున్నది. జనవర్షముమాత్రము కలుగ లేదు. రాత్రి యెచ్చటనో పెద్దతుఫాను కొట్టియుండనని చెప్పుకొనుచున్నారు. గోదావరి డెబ్బ అంతటను, మాపడమర డెబ్బలో అధికముగానున్న మురుగుకాల్యము, కొల్లెరుకు సన్నునుండి బయల్పెడదొడ్డిచూపేరులోనికి జొచ్చు ముఖద్వారములు చక్కజేసి, అయేటివంకలను, సరిగాతీర్చి బాగుచేయించవలసినదని, లేకున్న యేటేట కలుగుచున్న అధిక మురుగు నష్టమునకుగాను కొద్దియో! గొప్పయో? కండ్లుతుడుచు లాగున నిచ్చుచున్న రిమాపవ్వల్ల దొరతనమువారికిని, కూడిరాని అధికనష్టము వైతులకును, యేటేట వర్షికాక తప్పవని ఆనేకయేండ్లనుండి యెన్ని విధముల మొరబెట్టినను విచారించు దిక్కు కానరాక యీ ప్రాంతవైతులు దర్పిరు లగుచున్నారు. ఇట్టి సమయములో దొరతనమువారు మేల్కొంచినచో, యీ డెబ్బలోని మురుగుబాధ కరతలామలకమై నివారణ మార్గముల గని పెట్టటకు వీలుగునని విన్నవించుచున్నాడను. ఈ తాలూకాలో దొడ్డిపట్ల ఆకువీడుకోడ్లు, ఉండి, పిప్పర కోడ్లు అను రెండుకంకరకోడ్లు నామమాత్ర మున్నవి. అరెండును గోతులపడి, గజంలొకున అచ్చటచ్చట బురదకలిగి, బండ్లుపో విలులేక, స్థానికపరిపాలనా కౌశల్యమును చాటుచున్నవి. ఇక గణపరం శ్రేణిలోకోడ్లును, భీమవరం యేలూరుపాడు కోడ్లును, సామ్యుఖ్యులకు యోచనతోచక అసంపూర్ణిగాను, కాలినడకైనను అసందర్భముగాను పోయించిన కోడ్లని చూచి అనుభవించుచున్న వారికి చెప్పక చెప్పవచ్చును. యీ రెంటియొక్క ప్రస్తుతస్థితిని వర్ణనాతీతముగా నుండుటచే విరమించితిని. తాలూకాబోర్డు మంబరుపదవికి ప్రజాపితను గలిగించిన ప్రతినిధు లెచ్చట దాగియుండిరో యని ప్రజలు విలపించుచున్నారు. వారు వేషించుటచే వారి యందు గల ప్రజాసారాగమునకు ముప్పు వాటిల్లక మానదని శృతపర్చుచున్నాడను. ఈ తాలూకాలో ప్రముఖులని జెప్పదగిన తుత్రియలలో కొందరు డెబ్బలూటకేసులలో బడి క్రిమినల్ కొర్టుల వెంట నెలల రెండుడి తిరుగులాడుట మొద మిగుల సంతాపము గలుగుచున్నది. కాలగతినిబట్టి స్థితిగతులు చూడట స్వభావవిధమని గుర్రంగి గండరించుట వివేకలక్షణమని వేన్న వించుచున్నాడను. ఇట్లు, తాలూకాభీమాని.

ఆంధ్ర మహాజనసభ-నెల్లూరు.

శ్రీనలనామ సంవత్సర కార్తీక శు 4 లుకు సరియగు 1916 సంవత్సరం అక్టోబరు 30 తేదిన ఉదయము 8.30 ఘంటలకు శ్రీలక్ష్మీ వరసారెడ్డిగారి పుర సాధమున, రాబోవు ఆంధ్ర మహాజనసభ నెల్లూరు పట్టణమున జరుగుటకు తగిన యేర్పాటుల చేయుటకై గౌరవనీయులగు శ్రీయుత ఆచార్య చక్ర కృష్ణ రావు పంతులవారి ఆగ్రాసాధిపత్యమున జరిగిన సభయందు అంగీకరింపబడిన తీర్మానములు.

(1) నెల్లూరు మండలవాస్తవ్యులును, ఇరుపదియొక్క సంవత్సరములో తక్కువలేని వయస్సుగలవారను, పదిరూపాయలకు తక్కువలేని చందాముచ్చువారను అయిదవ ఆంధ్ర మహాజనసభకు ఆహ్వానసంఘసభ్యులుగా చేర్చుకొనబడుదురు.

(2) ఈ ఆహ్వానసంఘమున సభ్యులను చేర్చుటకుగాను ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారిని, తాత్కాలిక కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగా నుండునటుల యేర్పాటు చేయడమైనది.

(1) శ్రీయుత ఒంగోలు వెంకటరంగయ్యపంతులు, (2) గా. ఆచార్య చక్ర కృష్ణ రావుపంతులు (3) మైదవోలు చెంగయ్య పంతులు, (4) తూములూరు వేంకటేశ్వరరామయ్య పంతులు, (5) రేబాల సుబ్బారాయుడు (6) చుండూరు వెంకటకృష్ణయ్యకెట్టి, (7) దామవరపు వెంకటసుబ్బారెడ్డి, నెల్లూరు, (8) గునుపాటి యేనాదిరెడ్డి, క్రొత్తూరు. (9) గంగిరెక్కంట సుబ్బయ్యకాశ్రీ, (10) వావిలికొలను నరసింగరావుపంతులు (11) మన్నేపల్లి రామకృష్ణరావు పంతులు (12) కొండ్లూరు కుమారస్వామి కాశ్రీ (13) వెన్నెలకంటి అప్పారావు పంతులు. వెద్దపరని. (14) ఎన్. ఎన్. ఎన్. రంగరావు (15) ముత్తరాజు శివకామయ్య (16) చివుకుల మాలెకొండయ్య (17) ఇంగువ శ్రీకృష్ణయ్య, నెల్లూరు. (18) చతురేంద్రుల వెంకట కృష్ణగారు, మదరాసు. (19) ఎం. జి. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్, (20) బి. అన్నాస్వామి అయ్యర్, (21) కాసుశేల. కిశోపతిరావు పంతులు. నెల్లూరు. (22) బెజవాడ సుందరరామిరెడ్డి, (23) దొడ్ల వరదారెడ్డి, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం. (24) రేబాల సుందరరామిరెడ్డిగారు, పోలూరు. (25) అనుపల్లి నారాయణరెడ్డిగారు, అల్లూరు. (26) లిక్కవరపు శివకోటారెడ్డిగారు, లేబూరు. (27) వర్మలెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు, అల్లూరు. (28) పొన్నలూరు లక్ష్మీవరసారెడ్డిగారు, కొయిరక. (29) పట్నం వేంకటసుబ్బారెడ్డిగారు, కొయిలూరు. (30) పొణకా పట్టాభిరామరెడ్డిగారు, పొట్టిపూడి, (31) లిక్కవరపు రామరెడ్డిగారు, పొట్టేపాలెం, (32) కనకరాజు నరసింగరావు పంతులుగారు, (33) ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, (34) వెన్నెలకంటి కృష్ణస్వామిరావు, (35) పెట్టురు రామకృష్ణయ్య, (36) జి. ఆది నారాయణయ్య, కావలి (37) దుర్భాకాశహస్తి శర్మగారు, వేంకటగిరి, (38) తర్కభూషణం వేంకటకృష్ణమాచార్యగారు, వేంకటగిరి. (39) వెల్లేటి వెంకటరెడ్డిగారు, కోట (40) వెంకటసుబ్బారెడ్డి (41) మారంరెడ్డి రామరాఘవరెడ్డిగారు, గూడూరు. (42) జి. దొశయ్యకెట్టిగారు, వల్లూరు (43) దామ అంకయ్యనాయుడుగారు, కాయపేట, కావలితాలూకా (44) అక్కిరాజు వేంకటరమణయ్యగారు, సంగం. (45) వరదచండి నారాయణరెడ్డిగారు, మగ్గపూడి, రాపూరుతాలూకా. (46) బచ్చు వెంకటసుబ్బయ్య కెట్టిగారు, మదరాసు. (47) ప్రత్తి శ్రీరాములు కెట్టి (48) సుంతు కృష్ణస్వామికెట్టి, (49) పి. సంతాన రామయ్యంగార్ నెల్లూరు (50) కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణ రెడ్డిగారు, అల్లూరు (51) నెరులి సుబ్బరావు పంతులుగారు, వెంకటగిరి. (52) వేదగిరి బ్రహ్మణ్యంగారు నెల్లూరు. ఈ సంఘమునకు ఇంకను యుక్తమయిన వారిని చేర్చుకొనటకు అధికారము ఇయ్యడమైనది.

(3) నై సంఘమునకు (1) వావిలికొలను నరసింగరావు గారు (2) రేబాల సుబ్బారాయుడు గారు (3) టి. వి. శివరామయ్యగారు (4) ఎం. రామకృష్ణరావుగారు (5) గునుపాటి యేనాది రెడ్డిగారు అనువారు కావ్యవర్ధులుగా నియమించడమైనది.

IV

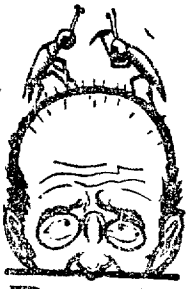
కర్నూలుజిల్లా కంభము:— ఇచ్చట గౌ. కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావు ఆధిపత్యముక్రింద కర్నూలు మండల సమావేశంబును, ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకులు గాహరిశోక్తము రావుగారి యాధిపత్యముక్రింద మండల సాంఘిక సమావేశమును, నవంబరు నెల 11, 12 వ తేదీలను జరుగవలసి యుండెను. ఏసావని నాటినుండి వర్షము విపరీతముగా కురిసి మహాప్రళయ మగులాగున కనుపించినందున ఈ సమావేశములు డిసెంబరు నెల మొదటివారమునకు మార్చబడినవని వినుచున్నాను. అని యొకకర్నూలు మండలవాసి వ్రాయుచున్నాను.

V

నిన్నటిదినము గంజాముజిల్లా పతాకముండి విశేషము వ్రాసినవారు ప్రకటించితిమి. అదియు అతివృష్టిచే వర్షించుచున్నది.

చిన్న పురుగులు పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

Don't Let 'em Dig

పాతటలా! ఈ పురుగులవలన కేయింబవల్లు, విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీగ్గుహములలోని నేల కొట్టెల్ల బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరికలేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి పేరొందిన తేనెటీగ సమాకారగా నుండగలగుంట్లు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిష్పంధద్రవ్యముల నుపయోగించక పువేడించిన అచిరకాలముననే బట్టల వారితో సహాధ్యాయిగా వలసినవచ్చును.

కావున ఇట్టి పరచుకత్తువును

"కామినియా నూనె"

సహాయమున సంహరింపుకొ. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వను. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ నుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోసమున పడకును.

వెల బుడ్డి 1-కి గు. 1-0-0 బి. పి. గు. 0-4-0
,, 8-కి గు. 2-10-0 బి. పి. గు. 0-7-0

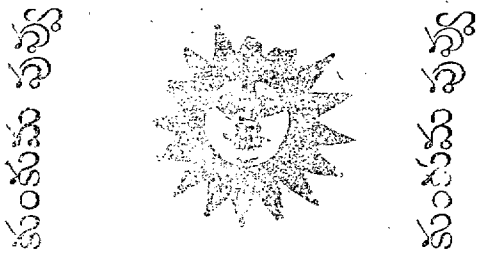
ఉచితము.

ఈ నుగుణముల ఋజువు పోయటకయి, అర్థజాపీటి పువ్వునువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—

అంగ్లో యుడియక్ డ్రగ్స్ లిండుకొమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జుహూనగర్, బొంబాయి.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

కల్యాణి - చరిత్రుడు

ఇది షేక్స్పియర్ గ్రామ ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి వ్రేట తెలుగున శ్రీలక్ష్మణును బాలురకును తెలియజేయురచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చమత్కారములు, మన తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చమత్కారమును ననుమన అచ్చుతములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతిసుండు ఆ 2.

దైర్ఘ్య కవచము

చురుజునకు గల పొరుగు గుణములలో దైర్ఘ్యము ప్రధానము. దైర్ఘ్యమునకా ఆపవలయుండు మనస్సు చలింప గలదుట. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును అత్రు శస్త్రములచే భేదింపదగినవి. ఈ దైర్ఘ్య మనెడి కవచమో యత్రు శస్త్రములకు అభేద్యము. ఈ దైర్ఘ్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రభిస్కాత్ గాంగేయాత్ అన్యత్రచ హనూ యతః" అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము - చి మలభక్తరీతి తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో,

235

ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

సర్వవృద్ధి విష సంజీవిని.

నూరు (100) రూపాయలు బహుమతి.

ఏద్యును వచ్చువారు!

నవ్వుచు బోడురు !!

మా యావధమును మాకు తిరుగపంపి తరుకు నెలవైన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటయేగాక (100) నూరురూపాయల బహుమతి నందుటకును నర్హులగుదురు.

వెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్టు 1-కి 8 అ. పోస్టేజీ రి అణాలు ఒకటేతడవ (2) ప్యాకెట్టు తెప్పించుకొన్న పోస్టేజీ ఉచితము 1 డజన్ ప్యాకెట్టులకు పోస్టేజీతో రూ 5-0-0

1 డజన్ ప్యాకెట్టు కొన్నవారికి (1-8-0) వెలగల ఛాక్ సలర్ ఫోటో పేనా ఇనాము.

టి. సీతారామ మొదలియారు.

3. కందప్ప మొదలిపేడి, తిరువల్లి క్షే. జి. మద్రాసు.

అన్యత్రాంజనం డిపో వారి దిస్తావధములు

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము తులం 1 కి రూ. 2-0-0

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 30-0-0

కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి 2-0-0

రసభస్మము తులం 1-కి 0-10-0

పచ్చకర్పూరం ,, ... 0-8-0

బాలామృతము సీసా 1-కి ... 0-12

చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ... 0 6-0

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

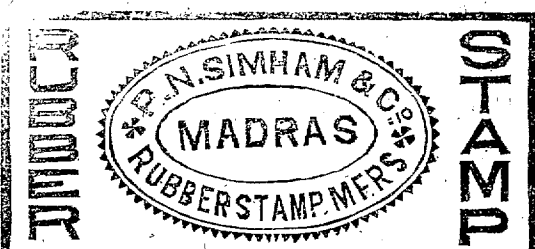
గ్యాలీస్ మోటారు సాతశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని పాగుచేయు గలుగుటకును తరిసియుదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేదేభాగములు యేదేపనులుచేయునో విచి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రి పేర్లులను యాయంశముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ సాతశాలలో, యూరోపియన్ దొరకల్ల నెర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవ్వ మెంట్లు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించింపబడును. ఆండులకు ఖీము 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

టిరిగి క్లాసులు డిసంబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 60 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కొరవడో నివసించుటకు తావొసంగ బడును. ఈ క్రొంద నుదహరించు వారికి నాసికొనుదు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras.

రబ్బరు స్టాంపులు. రూ 2
ఇత్తలిలక్క సీలులు " 1
కస్తూరి తులం 30
గోరోజనము " 6
పచ్చకర్పూరం " 2
కుంకుమపువ్వు " 1-4
పాలు యింగువ " 1
మగంధవక్క హాడి రత్తి " 1
పిక్యెట్ సింహా అంధ్రా కో
ఆదియప్పనాయునిపేడి, మద్రాసు.

కృష్ణదేవరాయ కాలపు ఆంధ్రవాఙ్మయ స్థితి నెఱింగించు చారిత్రకభాగము వెల రు. 1-2-0 పదిప్రతులకు 1 ప్రతి యనాం. గ్రంథ విక్రేతలకు మంచి కమీషను ఇవ్వబడును.

ఇండియా ఇంగ్లాండులయందును ముద్రాధికారులచేతను ప్రాచ్యదేశీయ భాషాపండితులచేతను గొనియాడబడినది. ఎస్ పంతులు నెం. 22 రు. ఆచారప్పకో పేడి, మద్రాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాళ్ళకెనుఖును పొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు ను, ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరి. చిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకు
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకనిగ్రహ జ్ఞాపధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

573 ఆధునిక కవిజీవితములు
శ్రీరాజా భుజంగరాయకృతము.
ఆంధ్రవాణి కియ్యదిపుట్టి నిల్లు. ఇందు 250 ఘనకవి పండితోత్తముల రచనా మధురిమయును, వారి జీవితములను గలవు. 500 పుటలు వెల రు 1-8-0.
భారతీ వేర్ హవుస్, ఏలూరు.

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 43 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Discriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
491 CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కలియుగ కల్పవృక్షము. 133
కృతయుగమందు కల్పవృక్షము మనుష్యులకోరికలను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈ కలియుగమందు మానవజాతి యొక్క ఈతిభాదలను తీర్చి ఆయురారోగ్యవైశ్యవ్యయాలనిచ్చుచది మన వైద్యవిద్యకు పుస్తకముకోరిక-వాణి
ఉచితముగా పంపబడును
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, ఆయుర్వేద
జ్ఞాపధాలయము, 20 చీనాబజారుకోడ్, మద్రాస్.

Approved by Text Book Committee
కథల పుస్తకములు:—(1) సరస్వతి (2) సులోచన
(3) కాసల్య వెల రు. 0-4-0 దేశారోగ్యమును, ధాతు పుష్టియు నొసంగు టానిక్ మాత్రలు 48 కి రు. 1-0-0.
523 "విద్యానిధి", 87 రామస్వామిపేడి, మద్రాసు.

యం. టబులప్ప అండు బ్రదర్స్.
పుష్ప పరీక్షకులు, విత్తనముల వర్తకులు
మొక్కలు, కూరగాయల స్థలయిదారులు.
588 బెంగుళూరు సిటీ.

నీవు క్రొత్తమిల్లు పెట్టదలచెదవా? మేము ఏమిల్లులుకైనానరే ముఖ్యముగా బియ్యపుమరలకు కావలసిన సామానులను బియ్యమునందు మరనుండి హక్కు ఫర్మేసు పైరు బార్లవరకు సరఫరా చేయుదుము. సి. గోపాలనాయక్ అండు సన్స్. బేసిక్ ఫోర్డ్ మద్రాసు. 557

ఆత్మజ్ఞానా సంఘము.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసితి.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ చిన్నవైజు చక్కనికూర్పు. వెల రు. 0-8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
591 పోస్టువాక్సు 212, మద్రాసు.

శారదాంబ
ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ నేణు.
ఆంధ్ర సర్వశాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7. తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.